Ч. 280 (14.529). Львів, субота 12. грудня 1936. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“ Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ:
В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41.
„ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Пан Едвард Вінсер покине завтра рано Англію

Юрій VI. вступить на престіл.

Нині вечором Едвард VIII. підпише абдикаційний закон, ухвалений парляментом. З тою хвилиною він

перестане бути королем і виступатиме як „пан Едвард Вінсер“.

Нині в 22. годині він виголосить прощальну промову перед мікрофоном. Ходили чутки, що абдикований король відплине на чердаку яхту адміраліції „Енчентрес“, що вже стоїть на якорі в Портсмет. Тепер виявляється, що він

відлетить завтра рано літаком до Італії та замешкає в Амальфі.

„КОРОЛЬ УСТУПИВ — ХАЙ ЖИВЕ КОРОЛЬ“.

В суботу вранці тайна королівська рада на спеціяльному засіданні рішить про зміну на британському престолі. Опісля з рундуку замку св. Якова та в кількох інших місцях Льондону публично проголосять, що

на престіл вступив Юрій VI.

Дотепер він звався Альберт Фридрих Артур Юрій, князь Йорку, граф Івернесу і барон Кілларнею.

Коронація Юрія VI. відбудеться 12. травня 1937.

— того самого дня мали коронувати Едварда VIII.

20-тисячна юрба з великим здивуванням приняла вістку про абдикацію Едварда VIII., передаючи її шепотом з уст до уст; ніякого замішання не було. Як відомо, льондонці виявили останніми днями чимало симпатії для Едварда VIII. Всетаки коло палати князя Йорку зібралась юрба і задували оклики

„Нехай живе король! Хочемо короля Юрія!“

Палата льордів висловила співчуття королевій-матері та корол. родині.

АБДИКАЦІЙНИЙ ЗАКОН ВІДБИРАЄ ЕДВАРДОВІ ВСІ ТИТУЛИ.

Нині палата громад розгляне урядовий проект абдикації такого змісту:

1) Едвард VIII. перестає бути королем, на його місце приходить найближчий член корол. дому.

2) Ані абдикуючий король, ані його наслідники не матимуть ніяких прав до корони, ніяких титулів і ніяких спадщинних прав.

3) Закон з 1772. р. про подружа англ. королів не торкається Едварда VIII. після абдикації.

Хотять проголосити в Анґлії республику.

Посол Мекстен з незалежної соціялістичної партії, заявив у палаті громад, що його партія уважає монархію за пережиток, тому завтра внесе поправку до урядового проекту з внеском

замінити Велику Британію на республику.

Очевидно за тим демонстративним внеском голосуватиме хіба кілька послів.

Ірляндія відірветься від Великої Британії?

На нинішній день скликали ірляндський парлямент. Яке становище займе уряд Ірляндії до зміни на престолі — ще не знати. Як узяти під увагу, що коли Едвард VIII. вступив на престіл, в Ірляндії того не оголосили; певно так само промовчать Альберта I.

Припускають, що Ірляндія вихіснує теперішню престольну крізу, щоб усунути зі своєї конституції всяку згадку про короля і

зірвати рештки звязків з Льондоном.

Один з найкращих знавців конституційного права В. Британії Берідейл Кіт уважає, що Ірляндія може узнати неконституційним закон про зміну на британському престолі, ухвалений у Льондоні. Якщо так, ірляндці мали би право самі рішити, хто має бути новим головою їхньої держави і моглиб

заступити короля виборним президентом.

АВСТРАЛІЯ І КАНАДА ПРИНЯЛИ АБДИКАЦІЮ.

Канадійський уряд рішив визнати абдикацію Едварда VIII. та уповноважнив британський уряд долучити Канаду до абдикаційного закону.

Австралійський сенат заапробував рішення британського парляменту про наслідство престолу; австрал. палата послів ще не покінчила дискусії у тій справі.

ЩО ІНШІ ДОМІНІЇ?

У Новій Зеляндії скличуть у тій справі парлямент. Премієр Південно-африканської Унії відбув нараду з міністрами; рішили скликати парлямент нормально, на 8. січня

Нова королева не походить з пануючої династії.

Як князь Йорку оженився Юрій VI. 26-го квітня 1923 р. з леді Єлисаветою Анджелікою Марґаретою Бовс Ляйон, що походить з графів Стратміру і Кінґсгорну, одного з найстарших шляхотських родів Шотляндії. Перший раз від довгих століть анґлійський князь крови оженився зі звичайною анґл. громадянкою. Юрій V. дав своїй невістці титул „королівської високости“ та всі привілеї панучої династії.

Юрій VI. у подружному житті дуже щасливий. Він має дві дочки. Старша, Єлисавета Олександра Марія, уроджена 1926 р., стане

наслідницею престолу з титулом „княжни Валії“

Молодша, Марґарета Розалія, родилася 1930 р.

Жінка та дочка нового короля мають в Анґлії чималу симпатію.

Юрій VI. скінчить небавом 41 літ. Він є ґенералом сухопутніх військ, маршалом летунства, адміралом і почесним шефом кількох полків. Він має велику популярність і нераз виконував репрезентативні функції у британській імперії та закордоном. Тому що Едвард VIII. був безженний, Юрія уважали наслідником престолу.

„Нормалізація“ у теорії і практиці.

Демобілізація українського загалу та мобілізація польського.

Повторюємо сказане наприкінці попередньої статті, присвяченої цій самій темі: у цій спробі загальної характеристики нормалізаційного періоду та спробі підвести білянс двох останніх років не залежить нам нам на тому, щоби процесуватися з польською стороною за розмірно малі справи, — за поодинокі виконані, виконані кепсько, або зовсім неполаднані українські — маловажні чи дуже важні — вимоги. Навпаки, ми боремося проти того, щоб наскрізь політичну проблему польсько-української злагоди розміняти на дрібну і цілком дрібоньку монету. Річ не в тім, що ми дістали, а чого не дістали. Річ не в тім, що нам належиться, а що не належиться, — що вимагає довшого, а що коротшого часу до полагоди, — що можнаб поладнати простим декретом, а що вимагає технічної чи навіть психольогічної підготови. Річ не в тім, що ввесь прогаяний час можна виправдати сакраментальним арґументом: „не можна впродовж півтора року направити того, що псувалось впродовж 17-ти літ“. Річ у тім, що у білянсі дотеперішньої нормалізації — не входючи покищо в аналізу причин цього явища — видніє одна страшна позиція: **депреціяція українського чинника, як чинника потенціяльних можливостей.** Насувається на думку така паралеля: недавно можна було почути промову Гітлера у радіо, в якій німецький канцлер в той спосіб відповів на загально відомий замік, що гітлерівців у світі не люблять: „Правда (казав Гітлер) нас дійсно може у світі не люблять, але напевне тепер більше шанують“. До польсько-українських відносин приноровлюємо той вислів у такій зміненій формі: від весни минулого року почали нас польські офіціяльні чинники більше — на словах — любити, але менше — шанувати. **Ми впали у польських очах, як той нарід, з яким добре і корисно булоб замиритись.** З хвилиною, коли ми замирились — ми стали надокучливим клієнтом, який має дикі претензії: пощо взагалі з тим клієнтом рахуватися, коли він і так „наш“. „Хвала Богу з русінамі немa клопоту...“ Це не жарт, це суща правда: таку фразу можна почути не тільки від пересічного польського громадянина, але й від поважних польських діячів. Проблема польсько-українських відносин стала для польської сторони вже вио-

**вення з моментом першої української примирної декляраціЇ: польська сторона вважає, що та зовнішньо-манїфестаційна сторінка і то односторонньо-українська, ліквідує мало не ввесь історичний спір, не кажучи вже про спір за характер і сутній зміст польської національної політики. Ніхто з рядових поляків не вважає, що навязання безпосередніх розмов, явне і славне висловлення всіх своїх обосторонніх претензій та обосторонне зобовязання себе до льояльної співпраці — це тільки рямці, які щойно мусять бути виповнені змістом, і що саме той зміст, це те сутнє, що має до основ змінити настрої українських низів і всього українського громадянства, що щойно той зміст має зробити українських громадян вдоволеними громадянами і що щойно вдоволення громадян є правдивою запорукою їхнього привязання до держави. Чи український громадянин у Польщі може бути вже нині вдоволений?!

Однак польська сторона вважає, немов справа з українцями взагалі вичерпана. І польська сторона має супроти українців лише два бажання: 1) щоб українці завжди проявляли активну льояльність, яка малаб документувати щораз новими фактами щирість їхнього підходу до справи замирення і 2) щоб українські політ. провідники (і відповідальна українська преса) тільки стримували своїх земляків у їхніх вимогах, гальмували їх та втихомирювали, щоб українські політики, які станули на становищі конечности замирення, виправдували польську національну політику перед своїми земляками і стали неначе батогом для власних земляків. Явне і прилюдне висловлювання свого невдоволення з пануючої дійсности, не кажучи вже про організування мас для боротьби за слушні свої вимоги і для відпору небезпечних польських плянів (очевидно, для відпору у рямцях, що не мають нічого спільного з нелегальщиною). Не говоримо на вітер. Просимо переглянути польську пресу: українська антикольонізаційна акція признана там просто як якась безличність. Недавно ми читали в одному варшавському часописі буквально таке: „Трудно просто повірити, що такі постанови (протикольонізаційних зборів у Львові) були прийняті зборами, яким патронувало УНДО, що чейже веде політику нормалізації польсько-українських відносин"... „Трудно повірити" — каже той клясичний речник польської вулиці та навіть поважних польських ромадянських кол, які з поняттям нормалізації не можуть погодити права (не то обовязку) тих самих прихильників нормалізації — рішучо боронити українські інтереси!

Практичний наслідок такого ріжного підходу до справи нормалізації той, що після півтора року цієї нормалізаційної політики український загал є здемобілізований, — польський — змобілізований. Бо коли українські відповідальні провідники говореним і писаним словом, не тільки на парляментарній трибуні, але у рідній пресі, на вічах, зборах, нарадах, у партійних обіжниках, у всіх розмовах і дебатах по всіх партійних канцеляріях у Львові та краю — переконували і переконують своїх земляків, що політика замирення є правильна і доцільна, то польська сторона за той час уладжувала: зїзд старшин резерви з антиукраїнськими резолюціями, зїзд ТШЛ з антиукраїнськими резолюціями, зїзд „Зажевя" з антиукраїнськими резолюціями і безліч інших зїздів з нацьковуванням своїх польських земляків проти українських співгромадян. Під гаслом „боронімся проти української небезпеки" — йде консолідація одностайного польського фронту. Цікава річ: коли ввесь український національний табор стояв на позиціях засадничої негації, спершу супроти держави, потім супроти уряду, — то „української небезпеки" ніби не було. „Небезпека" розпочалась з моментом, коли той український табор пішов — на порозуміння, на злагоду, коли задеклярував льояльність супроти держави і заявив довіря урядові! Чи польська гуррапатріотична преса і всі ті польські чинники в краю, які орудують отим гаслом „української небезпеки", як бойовим покликом, чи вони здають собі справу з льогічних висновків такої ситуації?! Чи вони здають собі справу з політичного змісту такого їх становища?!

Був тільки один коротенький період, коли польська преса стримувалась від протиукраїнських атак: підчас варшавського процесу, коли функціонувала загострена цензура. Тільки процес скінчився — всі „курієрки" відразу розперезались. І чи це становище тільки безвідповідальної польської преси, на яку польські відповідальні урядові чи громадянські чинники не мають впливу? Нічого подібного: навпаки, це преса найтісніше ідеольогічно, а то й іншими нитками взязана з офіціяльним польським табором. Пригадаймо, що львівський „Век Нови", орган, який ніколи не зважується спротивлятись напрямним львівського воєвідства, прийняв заяву п. Целевича у військовій справі з кпинами і насмішками! Ми не говоримо про краківський загально-польський студентський зїзд з резолюціями проти самої засади українського університету, бо знаємо, що від молоді важко вимагати поміркованости. Але маємо право казати, що це скандал, коли пос. Відацький з Тернополя називає українців „протидержавним елементом", або коли п. Екерт зі Самбора квестіонує, чи взагалі істують українці, бо він має до діла лише з русинами, або коли п. Островський розліплює за своїм підписом афіші з протиукраїнськими вигуками! Бож прецінь ці панове вийшли з терену, щодо якого обовязував політичний польсько-український компроміс, прецінь на тих панів голосували українці, повинуючись покликові партійно-політичного проводу! І маємо право обурюватись, коли під резолюціями зїздів, про які була вище мова, видніють імена активних високих державних урядовців, — і коли п. міністр хліборобства зголошує законопроект, який бє у найживучіші інтереси українського народу, коли намагається законом, офіціяльним і законодатним шляхом зафіксувати поділ громадян на дві категорії: право до землі на даній території має тільки одна частина, друга того права позбавлена...

Не так собі уявляв нормалізацію польсько-українських відносин український загал. Не привязував до неї надмірних надій, не сподівався, що прийде рай на землі, що впаде на укранців дощ благодатей, що українці будуть дійсно почуватися у польській державі, як у себе дома. Ні, таких оман ніхто з нас не мав. Ніхто теж не підходив до цієї справи, що від нині держава має стати для українців дійною коровою, або що має прийти період привілеїзації українського елементу перед польським. Кожний теж знав і розумів, що має прийти інший наш підхід до справ польської державности, дарма, що й досі ніхто з нас ніколи не відмовляв польській державі рекрута ані податків і ніколи не квестіонував важности присудів польського суду. Але український загал, даючи стільки наявних доказів того свого іншого підходу (польській стороні видно всіх їх ще „замало") — мав право сподіватися покращання своєї долі і мав право вірити, що стануть його в державі більше шанувати, а не менше

Білянс нормалізаційного півторарічного періоду виказує, що польська сторона ані психольогічно ані політично до порозуміння з українцями не дозріла. Психольогічно тому, що у своїх настроях польське громадянство все ще конвульсійно тримається атмосфери 1918/19 року, все ще дихає цією минулою атмосферою, все ще не виходить поза межі гасел, вірувань та завдань воєнного періоду. Річ не у щорічних маніфестаційно-патріотичних парадах: річ у тому, що таку промову, як її виголосив цього року на одній такій львівській параді ген. Токаржевський, багато присутніх поляків прийняло як дисонанс. Бо з поняттям польського патріотизму, з поняттям оборони держави та з поняттям польської конструктивної праці нероздільно звязана в уяві широкого польського громадянства боротьба проти українців. Польське громадянство не допускає думки, що порозуміння і співпраця це значить — зичливий підхід також до української конструктивної праці, до розбудови також українських культурних і господарських цінностей і до допущення також українців до голосу у правлінні краєм.

Цей вузький, недержавницький і наскрізь анахронічний підхід широких польських громадянських кол до проблеми польсько-українського порозуміння не находить, на жаль, належного відпору від вирішних державних чинників, які безумовно мають величезні у цім напрямку можливости: не тільки накидуванням польському громадянству доконаних фактів, які те громадянство обурювалиб (ми не такі наївні, що віриліб і хотіліб, щоби польський уряд мобілізував проти себе польське громадянство українськими справами), — але відповідними переконливими завами, відповідними обіжниками, відповідною пресовою політикою, відповідним впливом на польські громадянські чинники, не кажучи вже про підвладнену бюрократію. Але й можна та треба накавути громадянству реформи, в яких доцільність державна верхівка переконана. В офіціяльних чинників не бачимо рішучости, у польських громадянських чинників бачимо повну політичну незрілість у самому підході до такої величезної проблеми, як українська. Ця проблема не може бути вирішена при критеріях, сформованих колишньою польською народовою демократією: політичного москвофільства назовні та національної експанзії коштом інших співгромадян внутрі.

Це тема така широка, що про неї можна (і напевне ще прийдеться) писати окремо цілу вику статтей. Покищо закінчуємо цей наш побіжний огляд, переведений у трьох попередніх і цій нашій статті. Всі вищенаведені уваги торкаються польської сторони. З того не виходить, що з приводу нормалізаційного періоду, його ходу і дотеперішніх вислідів, не можнаб у загальному інтересі висловити деяких критичних уваг також під адресою одиниць, відповідальних за дотеперішню українську політку. Повторюємо ще раз сказане нами у статті з 1. ц. м. („Характер і завдання ‚Діла"') і коли комусь неясно, вияснюємо: українське громадянство признає слушною засаду нормалізації та не має претензії за само заініціювання нормалізаційного курсу, за зміну політичної тактики: бо такої зміни вимагала льогіка ситуації, вимагала українська національна рація. Однак, не заперечуючи переведеної праці та не піддаючи в сумнів найкращої волі політичної верхівки — українська прилюдна опінія, яку ми обовязані передавати, має застереження супроти деяких ходів і метод, які мали місце підчас останнього нормалізаційного періоду.

Але це вже внутрішня українська справа. І на докладне спрецизування тих критичних помічень — тут покищо не місце і не час.

По смерти Василя Стефаника.

Товариство українських наукових викладів ім. Петра Могили віддало пошану памяті Стефаника в той спосіб, що перед викладом д-ра Кубійовича дня 7. ц. м. д-р Денис Лукіянович у довшій промові подав характеристику Стефаникової творчости і сказав про його становище в українській літературі. Кінцевого уступу промови авдиторія вислухала стоячи.

•

До Т-ва Письменників і Журналістів ім. І. Франка наспіла нині ще заява спочуття від Наукового Товариства ім. Шевченка.

Королівський манїфест.

На вчорашньому засіданні палати громад спікер відчитав королівський манїфест. Король заявляє, що після довгих роздумувань він рішився абдикувати. Він сподіється, що піддані зрозуміють мотиви того його кроку; у теперішних умовинах він не може дальше панувати. Тому він підписав акт абдикації такого змісту:

„Я, Едвард VIII., король Великої Британії, Ірляндії та заморських домінїй і цісар Індії, отсим висловлюю моє невідкличне рішення зректися престолу в імені власному та потомків."

Манїфест кінчиться подякою для тих, що відраджували абдикацію.

Час нам уже пізнати, що лиш „Просвіта" зможе ущасливити нарід. Ставаймо її членами. Спішім з пожертвами на „Дар Просвіті"!

Здійснюють велике діло.

Появився перший і другий зшиток „Атлясу України і сумежних країв".

Є твори, що означують етапи на шляху національного розвитку. Це або твори гарного письменства, що зрушують національну свідомість, або ті, що визначують місце народу в історії, вкінці ті, що досліджують сучасне рідньої землі, що представляють дзеркало нації під сучасну пору. Ці останні вимагають довгих і затяжних студій, вони зявляються звичайно у пізнішому розвитку нації. До таких творів належать, поза докладним схопленням поодиноких ділянок життя нації, — атляси, яких завданням є у географічних картах і графіконах дати перегляд сучасного стану природних, господарських, демографічних і інших умовин життя заселеної народом території. Такі атляси появилися в інших народів по десятиліттях важкої праці цілих штабів фахівців ріжних ділянок науки, а навіть як вислід праці цілих наукових інститутів, як хочби згадати великий атляс Чехословаччини, що друкувався 14 літ, статистичний атляс Польщі, що друкувався коло 4 роки, чи інші.

Поява такого національного атлясу — це межа, від якої колись виходитимуть дослідники дальшого розвитку національного життя, це придорожний стовп у розсліді життя народу. Тому до їх появи в усіх народів привязують велике значіння.

Дочекалися і ми, українці, нашого великого атлясу. Не завдяки праці великого штабу десятків фахівців, не завдяки праці важко субвенціонованої наукової установи, а виключно завдяки невтомній праці одиниць, доц. д-р Володимира Кубійовича, як автора, та його товариша праці М. Кулицького, як виконавця і співавтора повстав „Атляс України і сумежних країв", якого перший і другий із чотирьох зшитків саме перед нами. Видає його мова наша видавнича установа „Український Видавничий Інститут", який узявся за важке, відповідальне, але і вдячне діло, випускаючи саме цей монументальний твір доц. д-ра В. Кубійовича та його співповаришів праці.

Основою цього „Атлясу України і сумежних країв" є картографічне опрацювання поодиноких ділянок нашої демографії, господарства, природи і т. д., яке наше громадянство мало нагоду оглядати на виставах мап, уладжених минулого і цього року Науковим Товариством ім. Шевченка у Львові, Станиславові, Коломиї, Самборі, Перемишлі і інших містах. Ці мапи були теж виставлені у Берліні і Софії та найшли там неменше зацікавлення та признання, ніж на на рідній землі. Ці карти опрацьовано ще раз, доповнено і викінчено, додано до них дальші, які були необхідні для цілости, а всі разом дадуть повний образ того, що треба знати нам і другим про нашу рідну землю.

З технічних причин появляється атляс зшитками і їх має бути чотири. Атляс пояснений по українськи і англійськи (всі карти) та буде мати ще окремий текст в цих обох мовах. Через те сповнить він не тільки своє завдання серед українців, але буде джерелом пізнання нашої території та її життя для чужинців.

В 1-ому зшитку атлясу є 18 карт, а саме густота людности, міста й міська людність, українці, густота українців, українці в Азії, українські говори, мандрівки, еміграція з України до Азії, ріля, засіви пшениці, засіви жита, забезпека людности збіжжям і картоплею, лучби, віддаль від залізничих шляхів, ізохрони Києва.

У 2-гому зшитку, що саме появився, є такі карти: фізична карта, геольогія, ґрунти, рістня, національности (2 карти), дотичні надвишки й недобори українців, природний рух людности (4 карти), мандрівки (4 карти), корисні копалини, праця (4 карти), надвишки й недобори деяких продуктів (4 карти).

Карти виконані надзвичайно докладно і дбайливо, з кожної з них можна вичитати всі подробиці без труду. Кожна така мапа, на якої виконання складалося нераз тисячі чисел, є приступним образом і для тих що шукають докладних даних, і для тих, що хочуть мати бодай загальне поняття про справу. А до того небогато читачів схоче й має змогу перекидати нараз десятки великих підручників і річників статистики ріжних держав, щоб найти те, що так ясно, точно й приступно зясовано з ріжних ділянок нашого національного життя у цих картах. Ще є одна дуже важна прикмета цього атлясу: він зладжений так, щоб дати цілий і повний образ наших земель, від фізичної карти, через природу та господарство, демографію і мандрівки, промисл і торговлю — аж до сучасного стану нашого організованого національного життя. Досі вийшла тільки половина Атлясу. Друга появиться в найближчому часі. Та вже на основі цього можна сказати, що Атляс цей буде поглядовою енцикльопедією наших земель, яка необхідна кожному свідомому українцеві, кожній українській установі, кожній школі.

Можемо побажати авторові, співробітникам і видавництву, щоби скоро докінчили це велике діло, яке є завершенням одного етапу у змаганнях до пізнання наших рідних земель і їх життя.

Д-р Е. Храпливий.

А. СІГО.

ДВІ РОЗМОВИ.

Павло стояв перед входом каварні „Блакитний Ільтіс" і чекав. Чекав він так завзято, що видко було мав у цьому вправу, навіть тренінґ. Минуло яких дві години і видко було, що він уже втратив терпець. Переступав з ноги на ногу, почав діравити великим пальцем свою рукавичку і що хвилини дивився на годинник.

Гострий обсерватор міг би був зробити висновок, що Павло чекає на якусь жінку. Так воно було справді. Він чекав на свою добру знайому Лілі, яка була так само гарна, як і неточна. Ті її прикмети раз захоплювали його то знову доводили до люті.

Коли Павло глянув на годинник із звички 28-ий чи 29-ий раз, була година 7-а. Він потиснув нервово пальцем рукавичку, заскреготів зубами і рішив, що почекає ще пять хвилин. Коли минуло ще пів години. Його постанова дозріла під впливом призбираних почувань. Енерґійним рухом пхнув двері каварні і винайшов собі в кутку затишне місце. Підійшов кельнер і здивувався: гість замовив відразу дві чарки чорної кави, дарма що сидів сам. Коли кава стояла перед ним, він відсунув обі чарки на другий кінець стола і дивився похмуро перед себе, якби мав перед собою мовчазного товариша.

Стриманим тихим голосом звернувся він до когось, хто повинен би сидіти напроти нього:

— Так! тепер уже маю цього всього досить! Чаша моєї терпеливости переллята, будь ласка, не перебивай мені! Тепер я говорю! Довгі місяці мовчав я і чекав, чекав і мовчав, але тепер більше не можу — не перебивай мені! — Повторяю, що більше мовчати не буду і — кінець! Твоя поведінка з одного дня на другий гірша грає мені на нервах — більше не хочу цього терпіти! Можеш винайти собі дурнішого від мене! Що ти властиво собі думаєш? Чи ти вважаєш мене за дурня, за свого попихача, чи що? То я маю цілими годинами вистоювати на вулиці? Чи знаєш, як я назвав би це... Я не можу найти відповідного слова на це! Ти зайшла таки за далеко і я кажу тобі рішуче, що хочу з тим усім зірвати! Від тепер я вже знаю, що маю робити — не перебивай мене! Навіть не пробуй виправдуватись. Це не доведе до нічого! Я вже знаю напамять усі ті твої викрути! Можеш заощадити собі труду вигадувати нісенітниці! Певно схочеш мені сказати, що ти була знов у фризієра? А може твій шеф диктував тобі листи, так само як позавчора? А може ти мусіла сидіти дома, бо ваша служниця мусіла виїхати із своїм нареченим на село, щоб оглянути свою хату? Чи може врешті твоя маленька сестрінка проковтнула ґудзик і треба було бігти за лікарем? Як бачиш я вивчив уже напамять цілий репертуар твоїх вимівок! І я маю вірити надалі в усі ці дурниці? Дозволь собі заявити, що я не вірив їм ніколи і тільки із звичайної чемности не перечив тобі. Я знаю тебе наскрізь! Ти... річ ясна, заваз..., але це мене не зворушує, запамятай нарешті... Так далі бути не може! Замісць поправитись ти стаєш щораз гірша. А вже в останньому часі попросту неможлива! Давніше ти спізнялась не більш як на годину, вчора спізнилась на півтора години, з нині минуло три години! Чи це гарно? Чи так поводиться вірна приятелька? Ти моглаб бодай відложити на бік газету, коли я говорю до тебе — ...стрівай, більше не будеш мати нагоди знущатися надімною! Що? ти смієшся? Ти вважаєш, що все це жарти? Ти мене не знаєш! Киваєш головою? Тепер уже запізно каятись! Не потребуєш дивитись на мене такими великими очима — це нічого тобі не поможе! Треба було раніше думати про те, як слід зі мною поводитись! Не маєш чого плакати, тепер уже запізно. Навіть твої сльози мене не зворушать! Ця комедія вже скінчилась! Я придивлявся їй задовго. Я вже рішив — ми розстанемось! Прощай! дякую тобі за твоє ніжне серце, Лілі! Пане платничий, платити!

Павло перейшов у цьому монольозі ріжні ступні почування від люті, болю, аж до лірики. Заплатив за каву, встав і вийшов з каварні. На вулиці засунув міцніше на голові свій капелюх і пішов наперед увесь задуманий.

На розі вулиці побачив Лілі. Без віддиху, ввесь спітнілий, відчув, що в душі все в ньому прояснилось. Вона підбігла до нього, положила йому руку на рамя, другою погладила його по лиці і сказала ніжно:

— Вибач, Павлусю! Уяви собі, що трамвай застряг по дорозі, забракло нараз електричного струму. Ми всі мусіли сидіти і чекати, поки він рушить... Дві години спізнення. Правда, що ти не гніваєшся?

Павло глянув на неї. Вона виглядала прегарно. Попросту насолода було дивитись на її червоне личко.

— Чи я гніваюся? Защо? За якісь там дві години спізнення? Така дрібничка! не варт про це навіть згадувати!

Перекл. К. М.

Леон Васілевський.

Смерть одного з найкращих знавців української проблеми.

У короткій замітці повідомляли ми вже вчора, що у Варшаві помер Леон Васілевський, перший міністер закордонних справ у відродженій Польщі, колишній чільний діяч ППС (заст. голови головної управи партії), голова Інституту Національних Дослідів, чільний польський публіцист, — в останнє редактор цікавого варшавського історичного журналу „Неподлеглосьць". Життепис того покійного польського діяча, який помер оце у 66 році життя, надзвичайно багатий, бо Леон Васілевський був людиною завжди страшенне живою і меткою та їздив по всьому світі, студіюючи на місці проблеми, що його цікавили. І тут саме доходимо до місця, яке спеціяльно нас, українців, близько торкається: Леон Васілевський втримував ще від студентських петербурських часів близькі особисті звязки з українцями, приїздив до Львова спеціяльно на те, щоб познайомитись з чільними галицькими українцями, а студіюючи у львівському університеті в 1893 р. фільософію, підтримував безупинно свої українські знайомства. Цікавлючись близько всіми словянськими народами (через те й перенісся на деякий час до Праги), на першому місці завжди ставив українську проблему щодо поваги і значіння. Залишився теж до кінця свого життя вірним свому поглядові, що українська проблема має велике міжнародне значіння і що при зміні політичних обставин в Европі безумовно буде реалізована українська державність.

У своїх поглядах на українські справи та своїми близькими звязками з українцями Леон Васілевський був колись у польському громадянстві одним із нечисленних „білих круків", — таких, як Бодуен де Куртене, ґен. Бябанський і небагато інших. Нема сумніву, що під його впливом та неначе з його „школи" вийшло чимало пізніших польських публіцистів, що ставились до української проблеми інакше, ніж галицько-ендецькі примітиви. До тих публіцистів у першій мірі належав Т. Голувко, — до них можна зарахувати і таких, як Пйотровський, Погоновський, і чимало тих, що сьогодні вже мають відомі прізвища у сучасній польській публіцистиці (Бончковський, Бохенські, Прушинські). Українській тематиці присвячені такі твори Л. Васілевського: „Українська справа народова в ей розвою гісторичним" (1925), „Справа кресув і мнейшосьці народових в Польсце" (1925), „Справи народовосьцьове в теорії і жицю" (велика праця на 230 стор., 1929), врешті „Квестія українська яко загаднене меньдзинародове" (144 стор. 1934). В Українському Науковому Інституті у книжці „Спогади" (1932) появився теж мемуаристичний нарис Л. Васілевського „Мої українські спомини", в якому той діяч надзвичайно цікаво й барвисто оповів свій звязок з українцями, особливо свою першу зустріч з І. Франком. Мимоходом кажучи, пок. Л. Васілевський володів чудово українською мовою і завжди з українцями, навіть на терені варшавських установ, розмовляв по українськи. Читав теж до останнього часу українські часописи та слідкував за українською публіцистичною і історичною літературою. Цікаво, що нпр. автора цих рядків просив недавно прислати йому ославлений лемківський „Буквар" і лемківські „читанки", обурюючись на те калічення живої мови. Листуючись теж з автором цих рядків у справі видачі книжки про риський мир, зазначував, що — на жаль — не може ще тепер оголосити всіх спогминів і матеріялів, які має до цієї справи, як міністр закордонних справ з того часу.

Однак найбільшою прикметою покійного Васілевського була його висока особиста культура. Це був у повному того слова значінні европеєць, справжній джентельмен. Хто знає, чи саме ті його особисті прикмети, його — при всьому темпераменті — вроджена делікатність, разом з його поглядами на національні справи не були найбільшою перешкодою, що він в останньому десятилітті не брав участи у польському прилюдному житті, що вимагало сильніших нервів і крепких жестів. Його приналежність до польського соціялістичного табору була радше формальна, дарма, що ППС дбайливо капіталізувала його присутність у своїх рядах, висуваючи його вперед при всяких маніфестаційних нагодах. Це один із характеристичних причинків істнуючих відносин, що Леон Васілевський, один із найкращих знавців української проблеми в цілости та актуальних українських справ у Польщі — ніколи не мав найменшого впливу на хід практичної національної політики!

Зі смертю Леона Васілевського зійшла до могили безперечно одна з чільніших постатей польського політичного й публіцистичного світа, одна з найкращих і найцінніших постатей.

ік.

Несподіване засідання сенату.

Маршал сенату Пристор назначив пленарне засідання сенату на понеділок 14. ц. м. на год. 10.30 рано. Темою нарад дискусія над експозе уряду. Скликання пленарного засідання сенату викликало велику сензацію у парляментарних колах, бо дотепер ще не було випадку, щоб друга законодатна палата дискутувала над експозе, якого не виголошено з її трибуни. Тому сподіються, що в сенаті виринуть якісь політичні несподіванки.

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ СОЙМУ.

Марш. Цар скликав пленарне засідання сойму на вівторок на 4. год. пополудні. Сойм радитиме мабуть над тими законопроектами, які цього тижня прийме соймова комісія.

——о——

„Атентат на Ґустльофа не мав політичного характеру"

— твердить прокуратор.

Підчас процесу проти Франкфуртера промовляв прокуратор. Він ствердив, що Франкфуртер вповні відповідає за свій вчинок та що він нарушив право азилю і наразив Швайцарію на шкоди. Зате, на думку прокуратора, Франкфуртер не мав звязку з комуністами ані іншими організаціями

Атентат не має політичного характеру, є звичайним убивством.

Прокуратор домагається кари 18-літньої вязниці.

Едвард виїде з п. Сімпсон до Америки?

Льорд Бравнльов заявив журналістам, що п. Сімпсон залишиться довший час у Канн, бо потребує спокою і самоти.

Вістка про абдикацію зробила на п. Сімпсон сильне враження.

Приятель родини п. Сімпсон, Спільман, заявив американським журналістам, що Едвард VIII. замешкає з п. Сімпсон у Варенгтоні в північно-американському стейті Вірджінія.

На всякий випадок Едвард VIII. не виїде тепер до Канн.

ДИПЛЬОМАТИЧНІ НАСЛІДКИ АБДИКАЦІЇ.

Абдикація Едварда VIII. приневолює дипльоматичних представників Великої Британії за кордоном складати нові дипльоматичні повновласти. Одночасно в Римі знову стає актуальна справа формального признання через Анґлію анексії Абісинії. Амбасадор Ерік Дравменд утрете складатиме свої повновласти. Перший раз зложив їх по приходi на нове становище, другий раз після смерти Юрія V.

В обороні рідної землі.

ВІЧЕ В МЕЛЬНИЦІ.

Заходом Пов. Нар. Комітету мельницької судової округи відбулося в Мельниці (повіт Борщів) у второк 8. грудня ц. р. велике віче мельницької судової округи з рефератом посла д-ра Степана Барана про земельні справи й закони та про проект мін. Понятовського. Проводив на вічу місцевий адвокат, емеритований суддя Петро Смаль. По рефераті посла д-ра Барана були запити учасників: о. Кордовського, о. крил. Капустинського, д-ра Винниченка та декого зі селян, на які відповів пос. д-р Баран. На внесок дир. Петра Ґораля з Борщева ухвалено відповідні резолюції в земельних справах та протест проти загрозливого проекту мін. Понятовського. Ухвалено теж резолюцію предсідника віча з висказами довіря для УПР. Віче закінчено відспіванням нац. гимну.

ПОВІТОВЕ ВІЧЕ В КОСОВІ.

Дня 25. м. м. відбулося в Косові в салі „Рідної Школи" повітове протикольонізаційне віче, скликане місцевим ПНК. Віче відкрив посол мґр Іван Заваликут і на його внесення ввійшли до президії: **о. Могильняк Михайло**, предсідник, п. Угляр Михайло, господар з Вербіжа, заступник і п. Зілинський Юліян, секретар. Приявних на салі коло 250 людей, заступлених 29 сіл повіту. Реферат про земельні справи виголосив пос. **Заваликут**. Віче приняло оплесками реферат і відтак ухвалило одноголосно предложені резолюції без дискусії.

Опісля пос. Заваликут виголосив політичний реферат і зложив звіт з посольської праці УПР. В дискусії забирали слово: п. Бугатчук зі Старого Косова, п. Шпитко зі Смодного, п. Девдюк із Косова й інші. Місцеві комуністи пробували атакувати посла Заваликута і старалися счинити авантуру та довести до розвязання віча. Одначе присутні на салі приняли мовчанкою і сміхом комуністичних крикунів, не реагуючи на їх арґументи. По відповіді пос. Заваликута два головні комуністичні крикуни покинули салю нарад. Видно, що комуністичні „фільософи" не мають уже послуху в місцевих селян, які прийшли вкінці до переконання, що таке комуністи, які у Вербіжі к. Косова спалили заможнішим селянам стоги сіна і грозять терором.

РАЙОНОВЕ ВІЧЕ КОРШІВСЬКОЇ ВОЛОСТИ КОЛОМИЙСЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 29. м. м. відбулося у волости Коршів районове віче в салі читальні „Просвіти". Відкрив його п. **Іван Семенюк**, директор місцевої Районової Молочарні, і на його внесення вибрано до президії господарів Михайла Бойчука, Івана Яцинишина на заступника і Дмитра Гультайчука. Приявних на вічу к. 300 людей з 5 сіл.

Реферат про земельні справи виголосив пос. Іван Заваликут. Відчитані п. Семенюком резолюції принято одноголосно.

Відтак пос. І. Заваликут виголосив другий загально-політичний реферат і звіт з посольської діяльности УПР. В дискусії над звітом брали участь: пп. Ілько Лазаренко, Іван Вітенко, Василь Жидик та ін. Дискутанти порушували справи шкільні, громадські, повітову господарку, справу шарварку, будови доріг і т. д. Віче пройшло з повним успіхом.

ВЕЛИЧАВЕ ВІЧЕ В ШАНДРІВЦІ, ТУРЧАНСЬКОГО ПОВІТУ.

Дня 6. ц. м. відбулося в Шандрівці імпозантне віче під голим небом біля церкви, скликане ПНК у Турці над Стр. у порозумінні з Головним Секретаріятом УНДО на виразне бажання українських громадян Шандрівця. Від Української Парляментарної Репрезентації приїхав на віче посол турчанської округи Гринь Тершаковець. Присутніх на вічу к. 600 людей, у тому 1/4 жінок. Були також громадяни сусідніх сіл, а саме: Вовчого, Боберки, Тарнави Вижної, Яблінки Вижної, Ліктя та Дмитрики Дубового. Зацікавлення вічем надзвичайне, настрій бадьорий і поважний. В заступстві голови ПНК д-ра Мирона Кондрата віче отворив член ПНК **д-р Марців**, який по виборі президії віча в складі: предсідник о. Ілля Блавацький, заст. предсідника Лука Пиш і секретар Петро Демків, передав провід вибраній президії. Відтак посол **Гринь Тершаковець** виголосив змістовний реферат. По рефераті посла Тершаківця предсідник віча піддав під голосування резолюції в земельних справах і постанову у справі поборювання комуністичної пропаганди. Ці резолюції віче ухвалило одноголосно. Таксамо одноголосно через акламацію ухвалено довіря Проводові УНДО та Українській Парляментарній Репрезентації.

ЕКОНОМІЧНА СТОРІНКА.

Безвідсотковий кредит.

ПІДТРИМКА НЕЗАСІБНИХ КУПЦІВ І РЕМІСНИКІВ У ЖИДІВ, ПОЛЯКІВ ТА В УКРАЇНЦІВ.

Расова солідарність жидів найшла між іншими свій вияв в організації густої мережі кас безвідсоткового кредиту для дрібних купців і ремісників. Фонди для цього здобували жиди здебільша за кордоном і завдяки касам помогли створити власні варстати праці багатьом незасібним купцям і ремісникам, чи витримати прикрий час крізи. В останніх місяцях почали також поляки з великою пильністю закладати „безпроцентові каси" для своїх купців і ремісників, для яких звичайний банковий кредит зовсім або майже недоступний, бо вони не в силі дати відповідне забезпечення. В розмірно короткому часі повстало багато таких польських кас. Основана перед двома місяцями в Варшаві „Польська Центральна Каса Безпроцентового Кредиту" обєднує вже близько 40 „безпроцентових кас" і співпрацює з близько 150 організаційними комітетами таких кас.

З великим вдоволенням треба підкреслити, що і в нас, українців, необхідність подібної акції найшла подекуди зрозуміння. Щоправда — ця акція в нас щойно в початках і розмір її закроєний куди скромніше ніж у наших сусідів. Проте найближчі місяці покажуть, як вона виглядатиме і наскільки зможе сповнити своє національно-господарське завдання. Ця справа вимагає докладнішого насвітлення, тому до неї ще повернемо. Згадаємо тільки коротко, що при Торг.-Промисловім Банку у Львові створено „Фонд Безвідсоткового Кредиту" для незасібних українських купців. Склало його покищо кілька осіб, які зложили довгорічинцеві безвідсоткові щадничі вкладки в сумі 1.800 зол. Як зазначено в найновішому числі „Торговлі і Промислу" — такі довгорічинцеві безвідсоткові вкладки достарчатимуть матеріяльних засобів для згаданого „Фонду Безвідсоткового Кредиту". **Н—вич.**

—o—

За окремий „Волинський Ревізійний Союз".

ЗАХОДИ О. КОВАЛЕВСЬКОГО і К-о ТА ХАРАКТЕРИСТИЧНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ГОЛОС

Діячі зпід прапору Вол. У. Обєднання відбули в Луцьку нараду і після вислухання реферату О. Ковалевського рішили домагатись основання „Волинського Ревізійного Союзу" для тамошніх кооператив. До реалізації цієї постанови покликано до життя комісію у складі С. Тимошенка, згаданого Ковалевського, Кентшинського, Свідерського і Михайлова. Рівночасно „Українська Нива" пробує переконати своїх хлібодавців, що такий окремий Союз потрібний, бо він „використає властивости ріжних районів у властивий спосіб, почитаючи від творення господарчо узасаднених форм та кінчаючи припадкового повстання господарських організацій — переважно нижчого споживчого типу".

Варто згадати, що заходи В.У.О. найшли поганий відгук серед поляків. „Куріер Поранний" помістив допис із Луцька під характеристичним наголовком „Кооперація на Волині в 90% ділом польських рук". Цей допис присвячений цілістю згаданій справі. Автор пише м. ін. „...думаємо, що не так господарські потреби, як радше національні амбіції були рішаючим моментом при одноголосній постанові про потребу покликати до життя самостійний волинський ревіз. союз". Автор зазначує дуже ліберальну політику „Рев. Зайонзку Спулдзельні Рольнічих і Зар.-Господарчих", приноровлювану до всіх волинських кооператив, а також те, що в справі окремого союзу мусілиб мати голос перш за все польські кооператори, які створили теперішню волинську кооперацію на 90%. Підписаний буквою **С.** автор заздалегідь пересуджує думку польських кооператорів (видно їх добре знає!), підкреслюючи, що вони не згодяться на творення кооперативного кордону. „Польське громадянство на Волині не може визнати становища українських діячів"...

„У. Нива" полемізуючи з дописувачем „Куріера Поранного" рішучий його тон пробує розуміти тільки як „побоювання, що наша (себто ВУО) концепція оминає чи може оминути інтереси польської кооперації". Орган Тимошенка—Ковалевського запевнює, що ці побоювання неслушні, бо проектований рев. союз був би мішаний, а ініціятиву цього діла взяли в свої руки українці тому, що „українське село найбільше відчуває неґативні наслідки браку єдиного провідного кооперативного осередка".

З нашої кооперації.

ЗАБОРОНА БОРГУ ПО КООПЕРАТИВАХ НАВІТЬ НА РАХУНОК ДОСТАВИ МОЛОКА.

Великою перешкодою у здержанні споживчих боргів по кооперативах для загального закупу і збуту був досі дозвіл давати на борг доставцям молока до Районових Молочарень як зачет на молоко, умовлений з молочарнею. Це робило ріжниці між членами і не дозволяло місцевим проводам кооператив рішуче вимагати від крамарів торгу тільки за готівку з членами-недоставцями. В останніх днях Центросоюз порозумівся у тій справі з Маслосоюзом і Маслосоюз погодився сам зачетувати доставу молока. У звязку з тим Ревіз. Союз Українських Кооператив видав доручення кооперативам для загального закупу і збуту заперестати від 1. І. 1937 р. всяке без вимків боргування і торгувати тільки за готівку. Контрольні органи кооперації будуть пильно стежити за тим, щоби це доручення було переведене в життя.

НАРАДА ОКРУЖНИХ ОРҐАНІЗАТОРІВ У ЛЬВОВІ.

Ревіз. Союз Українських Кооператив скликав на день 28. м. м. черговий зїзд начальників окружних орґанізаційних відділів при Окружних Осередках. У нараді взяли участь представники усіх Окружних Осередків, 8 Українбанків та української жіночої кооперативної гільди, разом 56 осіб. На зїзді виголошено 4 реферати, а саме д-р Олена Степанів про рух українського населення на території Р.С.У.К. за шість останніх десятиліть, сен. О. Луцький про приналежність та кооперативний світогляд і другий реферат про біжучі орґанізаційні справи, Д-р К. Коберський про кооперативне навчання. Після рефератів розвинулася поважна дискусія, на яку на жаль було трохи замало часу. Ухвалено ряд резолюцій.

КООПЕРАТИВНІ КУРСИ В КРАЮ.

Після кількох літ застою з причини господарської крізи, принесла цьогорічна осінь знову велике оживлення в ділянці кооперативних курсів. Побіч постійних заочних кооперативних курсів Р.С.У.К. та постійної молочарської школи в Стрию треба відмітити цього року сім 2—6-тижневих курсів для вишколу або дошколу книговодців при закупочно-збутових кооперативах, уладжуваних Окружними Союзами (Коломия, Станиславів, Радехів, Заболотів, Добромиль, Белз, Сокаль, Ярослав), чотири 2—6 тижневих курсів для крамарів (Коломия, Станиславів, Бучач, Підгайці) та кілька мішаних господарсько-кооперативних курсів. Усі курси є під контролею Ревіз. Союзу Українських Кооператив.

НОВІ КООПЕРАТИВНІ ОСЕРЕДКИ.

Дирекція РСУК признала коол. „Народний Дім" у **Глинянах** як тимчасовий торговельний і організаційний осередок для кооператив глинянського району з тим, що має утримувати орган затора. Рівночасно у Самборі відбулася кооперативна нарада при участи представників РСУК, НТ зі Львова та ОСК зі Самбора, на якій ухвалено урухомити складницю самбірського Окружного Союзу Кооператив в **Турці н. Стр.** Кооперативи району мають зложити потрібний на вивінування складниці капітал.

ТЕРНОПІЛЬЩИНА ЙДЕ ВПЕРЕД.

В районі Подільського Союзу Кооператив у Тернополі є тепер 81 кооператив для загального закупу і збуту. З них провірено в 1936 році 73. У цих провірених кооперативах прибуло за останній рік 497 членів, себто 7 членів на одну кооперативу. Денні торги товарами в кооперативах зросли пересічно на 1 кооперативу на 4.15 зол. і дають тепер на одну кооперативу пересічно 52.55 зол. Денні торги продуктами зросли у пересічі на 1.47 зол. і дають на одну кооперативу 21.82 зол. Зате ладові борги зросли по кооперативах пересічно на 56 зол. на кооперативу. Замкнення рахунків виказало в пересічі на 1 кооперативу 192.82 зол. надвишки. У цілому районі нема вже сьогодні ні одного села, де моглаб ще повстати кооператива для заг. закупу і збуту, а з тих кооператив, що вже існують, лише одна викликує побоювання за дальший розвиток.

РУХ ЧЛЕНІВ У Р.С.У.К

В листопаді п. р. приняла дирекція РСУК в члени Т-ва 15 кооператив і видано згоду на зареєстровання в суді 5 кооператив. **В. Л.**

Українська хроніка.

БАНКОВА АНКЕТА.

Редакція органу Союзу Українських Купців „**Торговля і Промисл**" розписала анкету на тему торговельного і промислового кредиту, в якій взяли участь директори наших центральних фінансових установ, а саме: през. д-р Кость Левицький від Центробанку, д-р П. Кривуцький від Зем. Банку Гіпотечного, дир. Я. Костюк від Дністра. Крім того від управи наймолодшої нашої банкової установи „Торг.-Пром. Банку" забрав голос в анкеті інж. А. Мілянич. Анкетні голоси видруковані у згаданій газеті з дати 1. грудня п. р.

Польська хроніка.

…УАЛЬНІ ПИТАННЯ З ЦАРИНИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ.

В польській пресі йде оживлена дискусія на тему господарської доцільности примусової **парцеляції** поміщицьких земель і законної **неподільности та дідичности** селянських ґрунтів. Прихильники і противники обох концепцій висувають ряд арґументів, щоби виказати правильність своєї думки. Замітну статтю К. Єжмінського помістив журнал „Господарка Народова". На думку автора — виконання німецької концепції „Бауерштанду" в Польщі скриває великі соціяльні небезпеки. Польський промисл занадто слабий, щоби дати прожиток тим, які змушені будуть кинути селянський стан. Сьогодні мають вони всетаки якутаку спромогу життя хоч на карловатих ґрунтах.

З ПОЗНАНЩИНИ НА СХІД.

Тяга польських купців і ремісників з заходу на схід дістає вже прикмети масової мандрівки. За останні тижні осіло напр. у Золочеві сімох підприємців з Великопольщі, з них трьох відчинило самостійні крамниці. Преса нотує „ентузіястичні зустрічі" познанців місцевими поляками. В Тернополі відбулась така зустріч дуже святочно з прапорами й орхестрою. Це йде „сильний і вартісний складник національної оборони".

Світова хроніка.

БІЛЯНС УСПІХІВ ФРАНЦІЇ ПІСЛЯ ДЕВАЛЮАЦІЇ.

Півтретя місяця — це ще не багато часу, щоби можна було відчути „добродійства" навіть такого радикального заходу, як девалюація. Та проте Франція і ті держави, що пішли з нею, можуть уже похвалитись не малими успіхами. Швайцарський міністр д-р Маєр підкреслив на днях із вдоволенням великий приплив капіталів до Швайцарії. Такого успіху щоправда не має Франція. Саме двох надій не сповнила там валютова операція: 1) **не повернула капіталів, які еміґрували** і 2) **не спинила зросту цін.** Зате вона **успокоїла біржу, збільшила внутрішню торговлю і підсилила позитивний розвиток господарських процесів.** Годі сказати, що принесуть дальші місяці. Все залежить від того, чи Франція спинить дальшу звишку цін, яка мусілаб принести в результаті загострення соціяльну боротьбу, чи доведе до частинної бодай репатріяції капіталів і чи темпо розвою господарських процесів дальше зростатиме з користю для франц. економіки.

ГОСПОДАРСЬКІ ТРУДНОЩІ В НІМЕЧЧИНІ.

Хоч вісти про Німеччину є взагалі доволі тенденційні, то проте нема сумніву, що нім. уряд бореться з великими економічними труднощами. Недостаток сирівців викликав зріст цін багатьох артикулів, а це знову примусило уряд видати новий закон, що зберігає засаду твердости цін. Найбільшу сенсацію викликала в світі вістка, що Гітлер всупереч волі д-ра Шахта хоче обрізати вартість марки на 50 відсотків. Треба зазначити, що девалюація є мрією німецьких промисловців, які багато надій кладуть на валютову премію при експорті.

В. Н-вич.

СТОРІНКА БЕЗ ПОЛІТИКИ.

Королівські клопоти.

НАСТРОЇ АНГЛІЙЦІВ.

Едвард VIII. має величезну популярність в цілій британській імперії і його драму розуміють усі та співчувають йому. Одначе величезна більшість англійців вище ставить інтереси держави, від особистих симпатій до короля. Найкраще змальовують ці настрої провінціональні часописи, які виключують думку про подружжя короля з панею Сімпсон та з одночасним задержанням престолу. Вони не сумніваються, що коли прийшлоб до нових виборів, величезна більшість виборців заявиться за урядом. Також домінії заняли непримирне становище, зокрема Полуднева Африка і французи-католики в Канаді хвилюються на саму думку про подружжя короля з розведеною. Провінція і населення доміній вірні старим традиціям і не признають „окремого віднощення до подруж".

ЩО БУДЕ ПО АБДИКАЦІЇ?

Що станеться тепер після абдикації Едварда VIII? На підставі королівського закону з 1931. р. абдикація стає правосильна щойно тоді, коли приймуть її парляменти всіх доміній. Якщо котранебудь із доміній не затвердить абдикації, то для цієї домінії Едвард VIII. залишиться королем. Отже теоретично можливий такий випадок, що коли Едвард VIII. стратив би престол в Англії і Австралії, задержав би корону в Полудневій Африці і Канаді. Якщо всі парляменти приймуть акт абдикації, тоді англійський престол займе князь Йорку, а його доньку, маленьку княжну Єлисавету проголосять наслідницею престолу.

НАВІТЬ ПО АБДИКАЦІЇ НЕ ЛЕГКО БУДЕ ОЖЕНИТИСЯ З П-ЕЮ СІМПСОН.

Після абдикації не вияснюється ще справа, бо подружжя з панею Сімпсон стоятиме ще під великим знаком питання, бо англійські закони дозволяють тільки королеві женитись без ніякої згоди. Едвард VIII., після абдикації князь Валії мусить мати на подружжя дозвіл нового короля, бо князі королівської родини не мають права женитися без дозволу короля. Подружжя без згоди вважають за неважне.

100 МІЛ. ФУНТІВ СТРАТИ.

З приводу абдикації короля Едварда VIII. і перeложення визначеної вже коронації, англійський промисл і торговля стратять з цієї причини приблизно 100 міліонів фунтів стерлінгів. Англійські промисловці приготовили величезну скількість портретів і королівських погрудь на коронацію, текстильний промисл поробив величезні вклади, готелі перевели гіґантні інвестиції і т. д. Найдошкульніше відчують усі втрати корабельні товариства, великі ресторани, підприємці, яким доручено будову окремих степениць і естрад на коронаційні паради і т. д. Одним словом, англійському промислові загрозила катастрофа у наслідок абдикації короля.

МАНІФЕСТАЦІЇ ЗА КОРОЛЕМ.

У ріжних місцях Льондону відбувалися вуличні маніфестації в честь короля. Товпа демонстрантів носила величезні траспаренти з написами: „Дайте йому час надуматися", „Хочемо нашого короля, а не Болдуіна!", „Хай живе король!", „Геть із політиками!" і т. д.

Величезна товпа, що її стримують велитні полісмени, дижурувала постійно на Давнінг Стріт. До міністрів, що приїзджають і відізджають, товпа ставилася крайне ворожо. Така сама товпа чекала під бекінґгемською палатою і час до часу співала „Боже борони короля".

З Уельсу прийшло до Льондону 500 безробітних з транспарентами: „Ви не можете йому нічого зробити після того, що він зробив для нас!".

У Гайд Парку відбуваються постійно мітінґи. Промовці гаряче оборонюють право короля до вільного вибору подруги. Всі церкви переповнені вірними, які моляться за короля. Часописи видрукували текст окремої молитви за короля.

Тунель попід Ля Маншем.

У ГЛИБИНІ 90 М.

Французький інжинір Бадеван опрацював плян будови тунелю попід канал Ля Манш у всіх подробицях. Проект Бадевана передбачує будову тунелю між Фолькестоном і Кале. Ширина тунелю в цім місці 39 км. Але тому, що оба виходи з тунелю мусять починатись кілька кільометрів від берегу, щоб вимину ти гострий спад тунелю, правдива довжінь тунелю буде 50 км.

Глибина проливу — 50 м., а що тунель мав би йти 40 м. під дном каналу, то його загальна глибінь булаб 90 м. В кожному разі така глибінь вистане, щоб тунель не лякався ні летунських бомб ні підводних мін.

Тунель буде складатись із двох рівнобіжних ґалерій і рух буде відбуватись окремими ґалеріями тільки в одну сторону. Серединою ґалерій їздитимуть авта, а бічні доріжки призначені для пішох. Окремі машини будуть впомповувати і прочищувати повітря у ґалеріях.

ЗА ГОДИНУ АВТОМ ДО АНГЛІЇ.

Підморським тунелем проїздитимуть 20 авт на мінуту. За цілий день зможе переїхати 10.000 вантажних авт. Ціна підморського транспорту буде наполовину нижча від корабельних транспортів, значить тунель даватиме величезні приходи. Кошти будови будуть приблизно 800 міл. франків. Половину коштів дає французька група, а половину англійська. Праця при будові тунелю триватиме півтора року. Крізь новий тунель можна буде заїхати до Англії за годину.

Спадкоємці Захарова.

Смерть Василя Захарова викликала на Балканах величезне враження. Про нього говорять багато у Царгороді зокрема на передмістю Татаві, де Захаров жив доволі довго за своєї молодости.

На азійському березі живуть дві старі і найближчі кревнячки Захарова Іфіґенія і Мельпомена Захаров. За життя король гармат зовсім ними не цікавився. Одна старушка має 75 літ а друга 74. Обі надіються, що дістануть частину майна гарматнього короля.

— Ми знаємо, — казали обі сестри кореспондентові „Пті Парізен" — що й інші претендують до спадку, але нас повідомили, що наші права безспірні. Грецьке посольство у Парижі вже повідомлене про наші права. Ми дістанемо невелику частину спадку, але при багатстві нашого шурина, буде це величезна сума.

На старости літ не принесе нам майно великої радости. Ми обі турецькі громадянки і гроші, що їх дістанемо, віддамо турецькому урядові, якщо він забезпечить нам відповідну досмертну ренту.

Пробудилась „спляча красуня".

Перед чотирьома роками всі американські а за ними европейські часописи розписувались про летарґічний сон молодої і гарної дівчини Патриції Мак Гайд з Шикаґо, яка заснула в 1932 році твердим безперервним сном. Всі зусилля лікарів, щоб її розбудити, були безуспішні. Вкінці лікарі зрезиґнували зі своїх спроб і обмежились виключно до штучного кормлення дівчини та щодня її масували, щоб таким чином піддержати її при життю.

Кілька днів тому спляча красуня зовсім не надійно пробудилась. Коли вона перший раз отворила очі, її рідні здавалось, що це чудо. Дівчина зовсім спала зі сил і не може навіть рушити руками. Лікарі заповідають, що лікування піде тепер у швидкім темпі і, що за кілька тижнів Патриція буде зовсім здорова.

Коли по Шикаґу пішла вістка, що вона пробудилась, перед домом зібралась величезна товпа. Пошта приносить їй щодня безліч ґратуляційних листів і телеграм і багато квітів та дарунків.

СМЕРТЬ СІМПЛІЦІЯ ГОДІНО.

Перед кількома днями писали ми, що нюйор ські хірурги перевели операцію двох сіямських братів Годінів. Відрізали мерця від живого. Са ме тепер подають нюйорські часописи вістку, що другий близнюк помер. Сімпліціо почувався вже після операції зовсім добре і лікарі мали повну надію вдержати його при життю. Сімплі цій умер на запалення мозкових опон. Оба бра ти були акторами і оба були жонаті.

—o—

ДОРОГИ ЗІ ШЕРСТИ.

В Америці почали вживати шерсти до буду ви доріг. Дорогу покривають спершу верствою смоли, відтак на смолу накладають шерсть. Все те заливають знову смолою і зверху накладають як звичайно рінь. Така дорога гнучка і не роз трясує ресорів. Також вода не підмиває такої дороги. За минулий рік 26 стейтів вибудували дороги зі шерсти на довжину 1.000 км. Міні терство народнього господарства призначило півтора міліона долярів на переведення проб, які скрізь дали дуже добрі вислідки. В Англії іс нує покищо тільки одна дорога зі шерсти довж 6 км. Її побудував власним коштом Тома Еско власник фабрики шерсти в Чаддертові.

—o—

БЕЗПЛАТНИЙ ОПАЛ.

В столиці Ісляндії Рейкіявіку переводять са ме тепер інсталяції центрального огрівання. Ди гарячі ґейзери положені приблизно 20 км. від міста, поглибили на 400 м. Приплив кипятку з ґейзерів доходить тепер до 300 літрів на секун ду. Горячу воду доставлятимуть проводами до цілого міста і її теплом опалюватимуть всі дер жавні будинки, школи і мешкальні доми.

—o—

ТОРГОВЛЯ НЕВІЛЬНИКАМИ.

Торговля невільниками перенеслась з Абіси нії покищо до Кенії, до Судану, до Сомалі і до Арабії, куди торговці невільниками нетільки з початком італійсько-абісинської війни, пере транспортували свій „товар". До одної тільки Арабії вислали 7000 невільників, яких гнали ці лими тижнями крізь безлюдні пустині. Багато менше відпорних на важкі труди такої подоро жі згинуло подорозі. На африканських і араб канських шляхах, куди їдуть каравани, повно скелетів безталанних невільників. Головний ос редок торговлі невільниками міститься тепер у пристані Таюраль, яка є незалежним султанатом між французькою Сомалі та англійськими коло ніями. Султан цієї мініятурної держави дуже ба гатий, є власником кільканацятьох фабрик, у я ких виключно працюють невільники. З Таюра лю висилають невільників на кораблях до Ара бії і на Далекий Схід.

—o—

ЯК ВИГЛЯДАТИМЕ ЛЕТУНСТВО ЗА 65 ЛІТ.

Найшвидший поїзд на залізничих рейках не дорівняє швидкістю літакам. Відомий летун Ізраль Кінчефорд Сміт, який згинув підчас ре кордового лету до Австралії так уявляв собі ле тунство за 65 літ, значить у 2000 р. Літаки лі тимуть на довших трасах у стратосфері, зна чить на висоті 15 км. над землею. Стратосферич ні скорости будуть 1600 км. на годину і будуть зовсім буденним явищем. Підчас несприятливої погоди, підчас густої мряки чи дощу, летун буде могти все бачити землю при помочі фільтрів й ультрафіолетними проміннями. У складних апа ратах та інструментах до плавби не буде ніяких хиб. Подорож довкруги землі триватиме всього кілька годин. За 65 літ будуть літаки, які зовсім легко зможуть перевозити по 500 і більше пасa жирів.

ДИВОГЛЯДИ.

13-ЛІТНІЙ ХЛОПЕЦЬ ХОЧЕ ЖЕНИТИСЯ.

До американської поліції зголосився стар ший залізничний урядовець Бугд і заявив, що йо го 13-літній син Конрад покинув без ніякої при чини батьківський дім. По довших розшуках по ліція знайшла хлопця в крамниці тульпанів. Хлопець оправдувався та заявив, що скорше не вернеться домів, поки не дістане дозволу на по дружжя з 18-літньою голяндською квітяркою. Воліє важко працювати і помагати розкішній вибранці свого серця, ніж вернутись до батька, який хоче зробити з нього... міністра комунікації. Хлопець вперся і не було ніякої ради, як переда ти його поліції, яка віддала його до дому попра ви, щоб там перехолола його передчасна любов до голяндської красуні.

—o—

Бльокада еспанських побереж.

Національна радіостанція зі Саляманки повідомляє, що 150 миль від Балеарів нац. крижляк „Канаріяс" зловив червоний корабель, що віз харчі до Барсельони і відпровадив до пристані Пальми, де ввесь вантаж виладували. Національні кораблі затопили кілька совітських кораблів, що везли муніцію; деякі совітські кораблі плили під британським стягом.

НА ЕСПАНСЬКИХ ФРОНТАХ.

Головна кватира нац. військ заперечує, ніби її війська уживали куль дум-дум та не... Ген. Франко наказав інтензивно бомбардувати Мадрид. В Араґонії нац. війська відбили з втратами наступ червоних на м. Вілля ..., в Астурії на відтинку Defrancos дель Ебро, ...

СПРАВА ДИПЛЬОМАТИЧНОГО ПОСЕРЕДНИЦТВА.

На основі порозуміння урядів В. Британії й Франції амбасадори тих обох держав пропонують поодиноким державам спільне посередництво, щоб перервати есп. війну. Такий ... зроблено вчора у Ліссабоні.

Злучені Держави не будуть вмішуватися до ... посередництва, але в окремій заяві моральною підтримали зусилля інших держав у тій справі.

СССР висловив повну згоду на анґльофранцуську пропозицію.

—o—

ПО ШИРОКОМУ СВІТІ.

Уряд Іраку призначив 180.000 ліврів на панарабську пропаганду в арабських краях.

Французький журналіст Люї де ля Пре, спец. кореспондент „Парі Суару", ранений 8. ц. м. на літаку франц. амбасади, помер у шпиталі. Це вже третій з черги франц. журналіст, що згинув у Еспанії.

Еспанський нац. уряд заборонив продавати за кордон твори мистецтва.

Бразилійський парлямент почав наради над законом, що має розвязати всі організації, ворожі теперішньому устроєві.

У Нікараґуї відбулися вибори до парляменту і президента; більшість дістали ліберали.

У Злучених Державах в обох великих партіях вибиваються нові провідники. При виборах 1940 р. Рузвельт не може кандидувати, бо вже був двічі президентом, тому демократичним кандидатом буде Ірль. Також провідник республиканців Ляндон уступає, на його місце приходить Ванденберг.

Румунія відкупила від французів акції фабрики літаків у Брасові за 60,000.000 леїв.

Панамериканська конференція не буде займатися посередництвом в Еспанії як і двома південноамериканськими спірними територіями: Летіцією і Чаком.

Рада Ліги Націй рішила вчора пополудні прийняти на денний порядок теперішньої сесії дві справи: скарги валенсійського уряду та франкотурецький спір.

Большевики викінчують будову 16-ох 6-моторових літаків, з яких кожний крім залоги матиме місце на 60 пасажирів. Ті літаки мають служити до комунікації зі Зл. Державами.

Литовські студенти у Ковні уладили бурхливі протипольські демонстрації.

У Французькому державному банку припаси золота зменшилися за минулий тиждень на 4 міліярди франків.

Совітська дипльоматія намагається навязати дипльоматичні взаємини з Югославією, щоб перешкодити в італійсько-югославянському наближенні.

Еміґраційні справи.

ЗВИШКА ПОКАЗОВОЇ ГОТІВКИ ДО КУБИ.

Еміґраційна Дирекція на Кубі видала декрет, яким підносить показову суму в 200 дол. на 300 дол. Еміґранти, що мають т. зв. „лендінґ перміт", при висіданні з корабля не потребуватимуть виказуватись ніякими грішми. Оскільки є в них поквітування на 200 дол., які вложили їх свояки на Кубі, треба завчасу порозумітися з ними, щоб доплатили ще 100 дол. ам.

ЕМІҐРАЦІЙНИЙ КОНТИНҐЕНТ ДО АВСТРАЛІЇ.

Річний континґент для еміґрантів з Польщі до Австралії є всього 150 осіб у віці понад 3 роки, себто 12 осіб місячно. Щоби зорганізувати видавання віз та обминути різні непорозуміння, британський консулят почне видавати візи до Австралії виключно через Еміґраційний Синдикат. Хто хоче дістати візу, мусить ... оглядинам лікаря Е. С. та мати свідоцтво моральности.

Новий конкурс „Діла" на економічні статті.

Як відомо нашим читачам, зпоміж надісланих статтей для попереднього конкурсу, уфундованого в „Ділі" п. Василем Тихим з Америки, жюрі признало тільки 6 авторам грошеві нагороди. Для чотирьох нагород (для І-ої в сумі 10 ам. долярів і для трьох по 3 ам. доляри) не найшло жюрі відповідних кандидатів (див. „Діло" ч. 81). Тому розписуємо отсим

ЧЕРГОВИЙ КОНКУРС
на тему

„ЯК ЗОРҐАНІЗУВАТИ УКРАЇНСЬКИЙ ДОМАШНІЙ ПРОМИСЛ?"

Тему вибрало жюрі, признаючи справі організації нашого домашнього промислу першорядну вагу, а для дальшого господарського розвитку українського народу — велику актуальність.

Нагороджених буде 5 статтей, а саме:
1-а нагорода — рівновартість у золотих 6 ам. дол.
2-а нагорода — рівновартість у зол. 4 ам. дол.
3-я нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.
4-а нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.
5-а нагорода — рівновартість у зол. 3 ам. дол.

Засаднича вимога: річевий підхід до теми і можливість здійснення поданого проєкту.

Розмір статті повинен не переходити розміру нормальної ґазетної статті (200—300 рядків).

Статті писані по змозі на машині, треба надсилати в замкнених ковертах із зазначенням назовні: **Для конкурсу.** Справжнє прізвище автора треба помістити в окремій меншій коверті, яку жюрі відчинить уже після признання нагороди.

Речинець, до якого прийматимемо згадані статті, **31-го грудня ц. р.**

З відчитової салі.

Проф. д-р В. Кубійович: „Зміни у стані населення українських земель у СССР за останні роки". Відчит у Т-ві Наук. Викладів ім. П. Могили.

До війни українські землі мали дуже великий природний приріст, який частинно відпливав на Схід і хитався коло 18—19%. У нашому столітті еміґрація більшала з року на рік, втягаючи в себе часом і половину прир. приросту. Все-ж у тих часах досить велика частина приросту лишалася.

Навпаки підчас світової війни слідний спад населення; він тривав сім літ, не чотири, як у інших краях, що брали участь у світовій війні. Дальший великий спад спричинив голод 1922. р. Від 1924 р. виступає знову сильний природний приріст (20%), смертність меншає у порівнянні з довоєнними часами. Про природний приріст після 1929 р. не маємо даних, бо статистичний уряд УССР від того часу його не публікує. У перших роках пятирічки приріст маліє, 1933 р. (початок голоду) проявляється навіть знижка населення на 4%. З українських земель поза УССР, Північний Кавказ, Крим і Дол. Волга 1932 р. мали знижку населення, зате Чорноземний Край, подібно як і російські землі — приріст. Причина у тому, що на Півн. Кавказі проявився найсильніший спротив проти колективізації, що довів у наслідку до масового заслання селян.

Машинізація рільництва підчас пятирічки зменшила запотребування на робучі руки, які — згідно з 5-річним пляном — мали відплисти до міст, промислових околиць та до Азії. Від 1930 р. постійно поступає процес урбанізації. За 1931 і 32 р. населення міст понад 30.000 збільшилося на Україні на 40%. Півн. Кавказ мав незвичайно велику річну втрату (5%); населення міст зросло. Населення Криму змаліло, як міське, так і сільське. Взагалі пятирічка переселила міліони селян до міст. 1932. р. приріст населення міст зменшився на Україні, хоча в Росії у тому самому часі більшає. Були це наслідки голоду.

Найсильніший спад населення був у степах, найменший на Правобережжі; найсильніший приріст має упромисловлений простір від Донбасу по Кривий Ріг. Міста Правобережжя мінізилюднюються; приріст Києва та Одеси ромальний. Навпаки міста півд.-сх. України ростуть у нечуваному темпі, деякі збільшаються на кільканацять разів, повстають нові місцевости. Також ростуть суміжні пристані (Маріюпіль, Таганріг), що обслуговують вивіз Донбасу. Харків зріс сильно завдяки промислові.

Від 1934 р. приріст великих промислових міст маліє, бо голод і заломання інвестицій діткнули вже не лише села, але й міста.

Рівнобіжно зі зменшенням українського населення України напливало чуже, головно до Донбасу; українці на жаль воліли еміґрувати до Азії, щоб не покидати рільництва. Зріст міст — то заразом зріст московського населення. Околиці над Збручем кольонізують москалями, українців виселюють у холодну Карелію і Інґрію. Зменшення відсотку українців годі точно означити — відомо тільки, що прим. паде відсоток українських дітей у школах, українських часописів і т. п., а відповідно росте відсоток москалів.

Дискусії над відчитом не було.

—o—

НОВИНКИ.

— **Традиційні Свято-Миколаївські Вечерниці** уладжує 19. грудня в салях Укр. Бесіди і жовтій (Народний Дім) Українське Краєве Т-во Охорони Дітей і Опіки над Молоддю.

— **Відчит** Інж. Агрон. Антона Романенка на тему: **„Значіння сільського господарства в житті народу"** відбудеться дня 12. грудня 1936 р. з Клюбі Укр. Еміґрантів, Львів, площа Бернардинська 2. І. пов. Початок в год. 18. 3245

— **Андріївський Вечір** 13. XII. ц. р. в Клюбі Українських Еміґрантів Бернардинська пл. ч. 2. І. пов., з вороженням, товариськими забавами, танцями, нагородою за найкращу і найдовшу коломийку. З участю румунської циганки й індійського астрольоґа. Початок в год. **6-ій попол.**

— **Всі пишуть** Миколаївські і святочні побажання на картках, виданих Т-вом „Сила". Дохід іде на українських безробітних.

— **Показ вишивок і мистецьких виробів** уладжує Кружок Студенток ім. Лесі Українки в салі Національного Музею у Львові в днях 13—20. ц. м. Відкриття відбудеться в неділю 13. ц. м. в год. 10.

— **Заклик у справі матеріялів до історії Золочівщини.** Заходом українських установ у Золочеві створено комітет для видання історії Золочівщини, опрацювання якої віддано д-рові Миколі Андрусякові. Комітет звертається оцим до громадянства Золочівщини, зокрема до всіх колишніх і теперішніх діячів у золочівському повіті на політичному, культурно-освітньому й економічному полі, як також до організаторів УСС у

томуж повіті та членів 4-ої золочівської бригади й інших золочівських військових формацій УГА, з проханням надсилати на адресу д-ра Андруся. ка (Львів, Бібліотека НТШ, Чарнецького 24) або філії „Просвіти" в Золочеві (Реформатська 6) відповідні матеріяли (спогади, записки тощо) для використання їх при опрацюванні згаданої історії. **За Комітет: о. Микола Стецишин**, голова; **м-р Евген Гаврачинський**, секретар.

— **З радія.** Львівська радіостація передаватиме в неділю 13. грудня від год. 19.15 мішаний концерт. Співатиме арт. Роман Прокопович. У програмі Вербицький арія з оп. „Підгіряни", Н. Вахнянин арія з оп. „Купало", Яр. Лопатинський арія з оп. „Еней на мандрівці", Яр. Лопатинський арія з оп. „Казка скель", резерва Лисенко арія з оп. „Тарас Бульба".

— **40-ліття т-ва „Родина" у Відні** Товариство українських робітників у Відні „Родина" уладжує з приводу свого 40-літного істнування в неділю, 13. ц. м. ювилейне свято, сполучене з посвяченням пропамятної таблиці з византійською старинною іконою Божої Матери, жертвованої т-вом для церкви св. Варвари (год 12). Після парастасу за померших членів т-ва відбудуться (год. 20) ширші сходини в домівці т-ва І. Posttasse 15.

— **Уконституування Адвокатської Ради у Львові.** В четвер відбулося перше засідання Адвокатської Ради у Львові після доповняючих виборів 5. ц. м. На початку предсідник д-р Бубер відчитав заяву кількох адвокатів поляків, які зрезигнували з участи в Адвокатській Раді, бо — мовляв — поляки не мають більшости в Раді. Після того адв. д-р Л. Хотінер склав заяву в імені адвокатів жидів, членів ради і дисциплінарного суду підкреслюючи, що число адвокатів поляків у раді та дисциплінарному суді було кількакратно більше, ніж би це відповідало самому числовому відношенню. Поляків адвокатів у львівській палаті є 12 прц. При цьогорічних виборах адвокати жиди годилися на збільшення числа польських мандатів, домагалися лише, щоб адвокати поляки заявили, що у своїх домаганнях не змагають до обмежень в адвокатурі на національнім і віроісповіднім тлі. Деканом адвокатської ради вибрали адв. д-ра В. Руга, секретарем адв. д-ра Михайла Волошина, одним з речників адв. д-ра Льва Ганкевича.

— **Чи залізничої стації Зимна Вода нема?** В білетовій касі на залізничій стації Городок Яг. зажадав 10. ц. м. п. Михайло Карпинець із Рясни Руської білету до Зимної Води, відомої клїматичної місцевости під Львовом. Говорив очевидно по українськи і на диво · почув від залізничого урядовця таку відповідь · „Нема стації Зимна Вода!" На дальші домагання п. К. урядовець більше не відзивався, а коли полагодив інших пасажирів, замкнув віконце і незабаром потяг відїхав. П. К. лишився на стації без білету і рад-нерад мусів чекати довший час на найближчий потяг. Врешті знову зажадав від того самого урядовця по українськи білету до Зимної Води і знову почув, що такої стації „нема". Таку саму відповідь дав йому урядовець, коли п. К. зажадав білету по німецьки. Щоб не залишатись дальше в Городку, п. К. зголосився до потягу без білету і заплатив подвійну ціну їзди. Діставшись, куди йому було треба, спитав місцевого начальника стації, очевидно по українськи: „Чи стація Зимна Вода є?" „Очевидно, що є!" — відповів урядовець здивований. — „Бо залізничий касієр у Городку сказав, що нема". Інцидент, який прекрасно ілюструє відношення польських залізничих урядовців до українських пасажирів у Сх. Галичині. Подібні інциденти повторюються щораз частіше і тому ними повинні занятися українські посли.

— **Як охороняти водопроводи перед морозом.** Водопроводові Заведення м. Львова пригадують конечність негайно забезпечити домашні водопроводи перед морозом. Обовязок цей спочиває на адміністраторах приватних і публичних, урядових, військових та громадських реальностей. Особливо треба забезпечити перед впливом морозів руротяги, водоміряники та водопровідні крани в пивницях. Вікна в пивницях треба добре позачиняти, а там, де нема шиб, замурувати або відповідно затькати. Двері, що ведуть до пивниці, де міститься головне водопроводове получення і двері до пивничних коридорів треба добре замикати, щоб не було продуву зимного повітря. Убікацій, через які тягнуться водопроводові рури, треба огрівати або треба водопроводи відповідно обезпечити. Зачиняти водопроводові інсталяції і лишати людей без води під покришкою небезпеки, щоб не замерзла, не вільно. Коли водомірники зіпсуються від морозів, їх мусить направити виключно власник реальности. Коли водомірник зовсім знищиться через мороз, власник дому обовязаний звернути Водопроводовим Заведенням м. Львова його вартість та покрити кошти нового. Водомірникові скрині треба виповнити тринням або деревною вовною. Де водомірники приміщені не в пивницях, але в окремих водомірникових шибах, треба його охороняти так, що між дві прикриви треба вставити мішки виповнені соломою, трочинням або деревною вовною. Не вільно вживати навозу худоби. Дозорці домів мають обовязок очищувати від снігу вуличні накривки на водопроводових вітках та вуличних гидрантах.

— **Зміни в розкладі їзди пасажирських поїздів.** З днем 15. ц. м. настане деяка зміна в розкладі їзди пасажирських поїздів: моторовий вагон Львів—Тернопіль буде відходити в год. 20, а прибуде до Тернополя в год. 21.53, де буде мати безпосереднє получення до Чорткова. Назад моторовий вагон буде відходити з Тернополя в год. 7.37 (получення з Чорткова, Підволочиськ, Ланівець, Збаража) і прибуде до Львова в год. 9.23. — Від 19. грудня ц. р. до 30. березня 1937 р. буде їздити зі Львова до Самбора—Криниці й Закопаного приспішений особовий поїзд, зі Львова в год. 7.10, а приїздити буде в год. 20.00. Згадані поїзди будуть мати получення в Самборі від і до Стрия. — Будуть курсувати особові приспішені поїзди в святочні дні Львів—Лавочне (Львів — відїзд 6.45; Львів — приїзд 21.30). — Дальше будуть курсувати прогулькові моторові поїзди. Львів — Лавочне — Борислав у передсвяточні робучі дні від 19. грудня до 28. березня. (Львів відїзд 17.19). — Дальше будуть курсувати моторові прогулькові поїзди Борислав—Лавочне (рано) і Лавочне—Львів; приспішені особові поїзди Перемишль—Сянки (Перемишль відїзд 5.55); приспішені особові поїзди Варшава (відїзд 16.35) — Ворохта (приїзд 7.14) і назад. Крім того змінять розклад вечірних поїздів Львів—Брюховичі.

— **Нові школи у Стрийщині.** У громадах Ораві, Монастирці і Вовні стрийського повіту посвячено в останніх часах нововибудовані шкільні будинки. В найближчому часі посвятять і віддадуть до вжитку шкільні будинки в Либохорі, Кавську і Лисятичах. Досі віддано цього року в стрийському повіті до вжитку 8 шкільних будинків з 22 лекційними кімнатами і 47 мешканнями.

— **Смерть Найгавзера.** У Львові помер відомий музичний критик Францішок Найгавзер, професор музичної консерваторії. У своїх критиках відзивався часто прихильно про українську музику.

— **Львівська хроніка.** У звязку зі зловживаннями в І. скарбовому уряді те арештуванням податкових поборців Гасяка й Устенського, арештовано теж начальника екзекуційного відділу, Людвика Унольда. — З магазину „Центросоюзу" при вул. Торосевича хтось викрадав довший час ковбасниці загальної вартости 500 зол. Під закидом крадежі арештовано слугу Антона Вербицького. — З мешкання Семена Українського при вул. Обміньского вкрадено гардеробу вартости 850 зол.

— **Велике спроневірення.** Слідчий уряд у Львові арештував представника львівської фабрики цукорків „Газет", Соломона Цімета з Кракова та його сина, магістра фармації, під закидом спроневірення на шкоду фірми коло 40 тисяч зол. Прибувши до Львова зі сином, явився Цімет в дирекції фабрики і заявив, що не може вираховатися з тої суми, яку нібито спроневірили йому ріжні агенти. Львівська поліція зажадала від поліції краківської опечатати тамошній склад виробів фабрики „Газет".

— **Окрадав громаду.** Перед окружним судом у Станиславові відповідав Павло Лисанюк, інкасент збірної громади Торговиця Пільна, що спроневірив на шкоду громади 511 зол. Лисанюка засуджено на 8 місяців вязниці та позбавлення публичних прав на 5 літ.

— **Пожежі.** В Солотвині пов. Надвірна згорів водний млин В. Микуляка. Вогонь знищив парову машину вартости кілька тисяч зол. — В Надвірній в середині міста вибухла пожежа й знищила два доми.

— **Як перепачковують чужу валюту.** Підчас особистої ревізії у Снятині гранична сторожа знайшла в одного румунського громадянина, що повертав з Канади, 360 долярів, схованих у відходовій кишці. Обережний пасажир забезпечив сховок корком.

— **Краєва хроніка.** Б. почтову агентку в Соколівці бобрецького повіту, Ванду Корнер засуджено на рік вязниці за спроневірення 2.000 зол. — У Сморжі біля Сколього отворено тартак фірми С. Ульмана, причому 70 робітників дістало працю. — В Микуличині пов. Надвірна припинено рух у тартаку, в якому працювало 170 робітників. — В Угринові лужанського повіту на дім Йойни Перльмутера напали грабіжники і пробивши його ножем на смерть, забрали 5 зол. і кусник сукна.

— **За вбивство кольоніста.** В Рівному відбувся судовий процес проти Константина Антонова, Івана Краєвського, Г. Лаера, Остапа Бурчинського, Францішка Войтика і Г. Левка, яких акт обвинувачення закинув, що вбили польського кольоніста, б. оборонця Львова, Михайла Камінського. Сталося це в костопільському повіті, коло Курган. Обвинувачених засуджено на 1—9 літ вязниці, а Антонова увільнено.

— **Авто впало в ріку.** Біля Жуанвіль (Франція) наслідком зіпсуття керми самохід із шофером і двома пасажирами впав до Марни. Досі не добули з ріки ані воза ані людей. Це вже третій самоходовий випадок на тому місці.

— **Ґаляпаґос карною кольонією.** Уряд полудненно-американської республики Еквадор призначив острови Ґаляпаґос на карну кольонію. Покищо вишле туди 40 осіб, арештованих при здавленні останнього комуністичного повстання.

Памятаймо, що місяць грудень є місяцем „Просвіти". Спішім з жертвами на „Дар Просвіті"!

З опери.

АЇДА.

І в цілости і в подробицях уповні вдала ся вистава — і справжній турнір гарних голосів. Нова для Львова Аїда п. **Орловська-Черваінська** — типовий драматичний, металевий сопран великої гнучкости; **Реслер-Стоковська** як Амнеріс була гідною суперницею не тільки щодо лібретта, але і своїм знаменитим голосом. Мужчини не уступали своїм партнеркам: **Моссаковський** відомий вже у Львові як дуже добрий Амонастро, а **Іглинський**, знаменито диспонований, звучав [illegible] чудовою горою. **Берляєв** при пульті з повним успіхом старався лучити цей, зрештою однорідний собі ансамбль в одну мистецьку цілість.

Ант. Руд.

З концертової салі.

БРОНИСЛАВ ГІМПЕЛЬ

Відомий скрипак, з походження львовянин, якого ми чули недавно як соліста концерту філгармонії, виступив з власним речиталем. У першій частині програми, присвяченій класикам Бахові і Моцартові, Гімпель до деякої міри заводив очікування слухачів: Моцарт (концерт [illegible]) був надто індивідуалістичний, а за мало — моцартівський. Зате в другій частині програми (Концерт Чайковського, дрібніші твори Паганінія і Венявського) концертант почувався цілком у своїй стихії, маючи змогу виказати всі прикмети свого безперечно великого віртуозівського таланту. Акомпаніятор Штайнбергер — знаменитий.

В заст. Р. С.

Дописи.

ЛЬВІВ

З діяльности кружка „Р. Ш." ім. Б. Грінченка у Львові на Городецькій дільниці. Дня 29. м. м. відбулися XXVI. загальні збори кружка. Цими зборами розпочав кружок друге чвертьстоліття своєї діяльности на Городецькій дільниці м. Львова. Кружок обєднує понад 750 членів та вдержує 2 семиклясові школи (дівочу і хлопячу). Новообрана старшина під проводом досвідченого громадянина п. дир. А. Мудрака намітила широкий плян праці з метою зорганізування цілого громадянства городецької дільниці під прапором „Р. Ш.", а школи поставити на найвищому ступні. До помочі створено декілька комісій, як освітньо-пропагандивну, імпрезову, організаційну, фінансову, бібліотечну та господарську, які вже почали свою діяльність. Вже улаштовано для членів 4 відчити на наукові теми. [illegible] відчити викликують ... зацікавлення серед громадян.

стра, доказом чого є чимраз більше число слухачів. Також відчитами старшина вдержує тісніший звязок з членами, що влекшує працю організаційній комісії. Імпрезова комісія приготовляє передсвяточні імпрези, як продаж ялинок та свічок на Свят-вечір, а також приготовляє передсвяточний ярмарок, а в часі Свят переведе коляду у своїй дільниці. При такій інтенсивній праці старшина сподіється, що їй вдасться довести кружок до якнайбільшого розвитку і що найближчий свят-вечір буде святкувати у власній домівці та при участи цілого громадянства Городецької дільниці як членів кружка.

РОГАТИН.

Марійська Дружина гімназійної молоді св. Йосафата. Дня 29. м. м. звеличала Марійська Дружина гімназійної молоді української гімназії Р. Ш. роковини смерти св. Йосафата дуже милим концертом. У програму ввійшли хоральні композиції Бортнянського, Кишакевича, Котка, Головецького; музичні Мендельсона і Баха (2 терцети скрипкові), дві декламації та вступне слово, що його виголосила голова Марійської Дружини, учениця VII. кл. Віра Поташник. Було воно добре продумане і спокійно та поважно виголошене. Взагалі ввесь концерт залишив на прияиних гостях миле враження. Всі точки програми були дбайливо підготовані. Вокально-музичну частину вивів проф. В. Гринай без закиду. На особливу увагу заслуговують псалом XX. Бортнянського і Котка: „Через поле широке“ та Кант про страшний суд. Цей концерт був теж лекцією для тих, що люблять спізнитися, бо зачався точно в 6-ій год.

СТАНИСЛАВІВ.

З відчитової салі. Мин. суботи виголосив м-р М. Кушвір виклад на тему: „Суспільні та політичні напрями й освітній рух“. Був це другий з черги реферат із того циклю викладів, що його намітила „Українська Бесіда“ та „Учительська Громада“ на цілу зиму. На відчиті були 53 особи. Другу частину викладу виголосить той сам референт у найближчу неділю.

Б. Л.

Повитаймо
Ювилятку - Просвіту
в 68-мі роковини
її успішної праці.
Пересилаймо
„Дар Просвіті“!

СТРИЙ.

Прощання заслуженого громадянина. Дня 28. м. м. прощало громадянство Стрия заслуженого діяча о. Савицького Йосифа, ем. катехита, скромною вечерою в ресторані Левицького. Вібралися представники українських установ у числі 40 осіб, щоб при спільній вечері висказати о-ву Савицьким признання за 28-літню працю у Стрию. Перший говорив сеніор стрийського громадянства д-р Гарасимів. Від шкільної дітвори і Т-ва св. Андрея прощав о. Ліщинський, від Взаїмної Помочі і Муз. Інституту ініціятор скромного свята, голова обох товариств п. В. Котович. Від деканального духовенства о. Гаврилишин, від парохії о. кан. Вишинський. Крім того признання і подяку висказали пп. Савицьким представники установ, зокрема тепло попрощала п. Савицьку від Союзу Українок п. Весоловська. Серед милої гутірки перебули представники українських установ з пп. Савицькими кілька годин, бажаючи їм успіху в дальшій праці у Львові.

Вистава і перегляд бібліотек читалень „Просвіти“ з цілого повіту. Заходом Філії „Просвіти“ у Стрию відбувся 26., 27. і 28. м. м. в усіх салях Нар. Дому у Стрию показ бібліотек читалень „Просвіти“ стрийського повіту. У згаданих днях в 12-ій год. вполудне відбулися реферати у великій салі Нар. Дому на освітньо-культурні теми, де референти численно зібраним слухачам намагалися представити вагу і вартість освіти та друкованого слова. Одночасно в читальнях відбувалися районові попиcи хорів і декляматорів, а дня 4. грудня п. р. в год. 12-ій вполудне у великій салі Нар. Дому закінчено попиcи виступом нагороджених хорів і декляматорів з повіту в такою програмою: 1) Вступне слово виголосив делегат Гол. Виділу зі Львова проф. О. Терлецький; 2) Хорові продукції: а) Гимн „Просвіті“ Колесси — збірний мішаний хор; б) „Човен“ Лисенка — міш. хор. в Добрян; г) Вязанка щедрівок Лисенка — міш. хор. — Гірне; 3) Декламації відзначених на конкурсі декляматорів: 1) Варичко В. з Дуліб — „Крути“ В. М. Янова; 2) Вагюк Руся з Добрян — „До народньої пісні“ В. Лепкого; 3) Дерещ Андрій з Добрян: „Просвіті“ В. Стефаника. — Цілий концерт випав незвичайно вдатно і показав, що культура нашого села стоїть уже на високому рівні, а стан читалень та їх бібліотек може завстидати неодно місто та містечко.

Загальний Збір Окр. Відділу Т-ва В. П. У. В у Стрию. Дня 6. п. м. відбулися в год. 10-ій рано Заг. Збори відділу В. П. У. В. у Стрию при участи 50 членів. Збори отворив голова п. В. Котович. Зі звіту присутні довідалися, що Т-во гарно розвивається завдяки дбайлому проводові голови і виділу, яких вибрали знову через акламацію. Т-во призбирало на купно власної домівки квоту 3.000 зол. і має намір у найближчому часі приступити до будови дому до спілки з Муз. Інст. Лисенка. Довідались ми також, що на Рідну Школу та інші культурні потреби вчительство (60 активних і 14 емеритів) ніколи не скупило гроша, а вдови і сироти могли би сказати багато про підмоги від Т-ва. Ухвалено уладити для членів та їх родин у лютому „Ялинку“. Слід теж підкреслити, що сходини з рефератами втішалися великою фреквенцією.

ТУРЧАНЩИНА.

Темні духи Шандрівця гуляють. Велике, але темне і дезорганізоване село Шандровець, недалеко чеського кордону, було до недавна під впливом кількох людців під проводом підвійта Ю. Гичка, які зовсім не журилися долею селян, але навпаки: ще безоглядно використовували їх на кожному кроці. Тепер — на щастя — відносини в селі починають змінюватися на краще з приходом молодого та енергійного завідателя парохії, який засукав рукави і взявся до праці від основ. З цією метою оснував о. завідатель у Шандрівці кооперативу, яка вже в найближчому часі, після поладнання формальностей з реєстрацією, піде в рух. Ця тиха і вперта праця не подобалася тим людцям, головно Ю. Гичкові, який використовував темноту селян при кожній нагоді. Він то (до речі: син пароха москвофіла о. Н. Гичка, усуненого м. ін. від управи парохією і за „подвиги“ своїх синків) впр. по кожній пожежі накидався з писанням подань до П. З. У. В. для погорільців, кажучи опісля платити собі бодай „скромних“ 50—100 зол. Якщо погорілець протестував проти такого знаиску, тоді Ю. Гичко страшив такого селянина, що взагалі без його помочі не дістане асекурації. Так само поступав з вдовицями, які діставали ренти по своїх поляглих на війні чоловіках. Від таких вдовиць часто „виєднував“ позички, яких пізніше не звертав. За таке недозволене здирство від одного селянина, який хотів виїхати на заробітки до Франції, турчанський староста покарав Ю. Гичка триденним арештом. Тепер селяни отрясаються від такого непрошеного опікуна і тому підвійт з такою лютю агітує проти теперішнього о. завідателя. Він з помічником І. Корнутиком спершу кинувся терроризувати членів основників кооперативи, накликаючи на них поліцію. Коли ж по інтервенції о. завідателя поліція не відстрашує вже селян від кооперативи, темні духи хопилися іншого засобу: стали висилати доноси з наклепами на о. завідателя до Перемишля, перекидаючись у загорілих оборонців католицької віри й моралі. А що брехня має короткі ноги, то й доносом скомпромітувалися хиба ще самі автори. Тимчасом селяни ще більше обєднались біля свого о. завідателя і на його поклик склали досі тепер дрібними датками понад 300 зол. на розмалювання іконостасу та 270 зол. на купно фелону. При дальшій невтомній праці о. завідателя вдасться йому напевно обєднати всіх селян Шандрівця та спільними зусиллями двигнути його з теперішнього занепаду й дезорганізованости.

Місцевий.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Наш черговий клопіт.

Король Едвард VIII. абдикував...

Від тижня галицький українець нічим так не цікавився, як справою женячки симпатичного „Принца оф Валеса“ з чорноокою панею Сімпсоновою. В приватних домах, в каварнях і клюбах замовкли політичні дискусії на тему Унда, Фронту, Провідників через велике і мале „п“, на тему Ануму і Прихильників Мистецтва, на тему нових капелюхів і старих довгів. І цікава річ — всі жалували короля, співчували з ним, але були проти його вибраної.

— Бо то, прошу вас, пане дію, світ кінчиться. Кобіта старшава, мала вже два чоловіки, пару літ була вдовою, пане дію, і тепер — на крульову!

— Е, не кажіть, пане раднику, жінка гарна і виглядає: добра! — опонує несміло якийсь молодий ідеаліст.

— Кожна перед шлюбом як янгел!... А що булоб, якби так за кілька літ і з королем розвелася?

— Та воно правда. Шкода хлопця, такий симпатяга...

— І не дурний. Був би король як золото.

— Все на світі через жінки, — зітхає недавно оженений старший офіціял.

— Від часів праотця Адама, — додає отець канонік.

В жіночім товаристві пані Сімпсонова має ще менше симпатій.

— Ані не гарна, ані не молода...

— І вдова і розведена. Ще якби якась молода дівчина, невинна...

— Обмотала, прошу вас, хлопця..

— Бо мала досвід. А в нас не так само діється?! Молода дівчина не має права вийти заміж. А якась удова, чи панна з минулим покрутиться сюди-туди і знайде.

— Але подумайте, зріклася для неї корони, титулів... Добре, що жити буде мати з чого.

— Жити!... Певно, що з голоду не вмре. Але хто зна, що вона тепер зробить. Що іншого королева Англії і цісарева Індій, а що іншого пані Віндзор! Що іншого жити в Букінгамі, а що іншого в данськім домику.

— Люди всюди однакові. А панна Катринська, не так само? Доки той... знаєте... Горчук мав посаду в банку, ходила з ним, дома в них пересиджував, навіть, кажуть, речинець шлюбу назначили, а як стратив посаду — вийшла за Зимовича.

— Е, пані, то зовсім що іншого. Що мала дівчина робити? Але якби та Сімпсонова покинула Едварда, то яб їй того не простила.

В однім надзвичайно політичнім гурті виринула оригінальна думка:

— А як гадаєте, панове, якби так щодо чого, а тоді запросити Едварда на український престіл?!...

Униист, фронтовик і націоналіст були „за“. Радикал всміхнувся, але не опонував, есдек махав неозначено головою, тільки галицький комуніст мав деякі застереження:

— Чи думаєте, товариші, що пані Сімпсон не буде мати труднощів і в нас?! Возьміть двірський баль, чи офіціяльний бенкет. Мені байдуже, але моя жінка...

І справа втратила актуальність.

Галактіон Чіпка.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

ЗВІДОМЛЕННЯ ВИДІЛУ „КРУЖКА РОДИЧІВ“ ПРИ ДЕРЖАВНІЙ ГІМНАЗІЇ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ за шкільний рік 1935-36 з альманахом п. н. „**З юних днів, днів весни**“ з нагоди 40-ліття першої матури. Перемишль 1936. Ст. 240, вел. 8°.

У цій цінній публікації надруковано 25 статтей різних авторів і 38 знимок. Зі статтей звернемо тут увагу на велику працю Стефана Малиновського (стор. 121—187) п. з. „Кого видала перемиська державна гімназія за 40 літ“ (поіменний спис усіх матуристів, що здали іспит зрілости в перемиській держ. гімназії від 1896—1936 р. — з зазначенням звання й суспільної позиції, яку хто опісля в житті осягнув) та на працю Антона Маршовича п. з. „Історія бурс у Перемишлі“ (стор. 188—235).

Степан Шах: У 40-ЛІТТЯ ПЕРШОГО ІСПИТУ ЗРІЛОСТИ В ДЕРЖАВНІЙ ГІМНАЗІЇ З УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ НАВЧАННЯ В ПЕРЕМИШЛІ. Реферат виголошений на Академії в день 40-ліття першої матури“ — дня 11. червня 1936 р. Перемишль 1936. Стор. 32, вел. 8° + 1 таблиця.

Омелян Кеїт: ЗОРЯ СВІТУ. Оповідання з життя Пречистої Діви. Бібліотека „Нашого Приятеля“, випуск 10. Львів 1936. Стор. 60, 8°.

Евген Головін: РІДНА КРОВ. Сценічна картина в 4 діях. Репертуар аматорського театру. Накладом Михайла Тараньки. Львів 1936. Стор. 44, 8°.

І. Я. Луцик: „ВЕРТЕП“. Різдвяна сцен. картина на одну дію. В-во „Русалка“. Театральна Бібліотека. Р. VII., вип. 85 (нове вид.). Стор. 8, 8°.

Іван Марків: БАБСЬКІ ЗАБОБОНИ. Комедія у 4 відслонах. В-во „Русалка“. Театральна Бібліотека. Р. XV. вип. 137. Стор. 16, 8°.

Евген Рудий: ПОВОРОТ ПІНОКІЯ З АБІСИНІЇ. Гумореска у 3 діях. Вид. „Русалка“. Дитячий Театр. 1936, вип. IV. Стор. 32, 16°.

Евген Рудий: ПІНОКІЯ СВАТОМ. Гумореска на 3 дії. Вид. „Русалка“. Дитячий Театр. 1936. Сш. V. Ст. 32, 16°.

Листування Редакції.

Всч. о. декан Ст. Ковалів, Стріличі: Дякуємо за присланe. Вісти використаємо в найближчих днях, а щодо статті, то вона написана задалеко фахово і має за багато чисто фільософічних, непояснених термінів, які для пересічного читача часопису є незрозумілі. Напр. мало хто знає, що це таке „передустановна гармонія“, або „вольтаристична теорія суду“ (осудів). Тому стаття не піде.

Всч. о. проф. С. Сапрун, Дрогобич: Така статтяб булаб добра до журналу „Назустріч“, бо там моглиб помістити й відповідні знимки.

Вп. Д-р Юл'ян Бровко, Рунгури: Вашу статтю „Що таке стенографія?“ дозволили ми собі передати до ред. „Життя і Знання“. В справі громадянства просимо звернутись до УПР. чи пак до посла Вашої округи.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. Тобілевича.

СОКАЛЬ:
12. XII. Муж двох жінок.
13. XII. Лев в Абісинії.
14. XII. Інваліди.
15. XII. Шаріка — премієра.

УГРИНІВ: Неділя 13. XII. поп. Інваліди.

КАМІНКА СТРУМИЛОВА:
16. XII. Циганський барон.
17. XII. Муж двох жінок.
18. XII. Шаріка.

Дня 19., 20. і 21. XII. гратиме театр у Львові в залі Театру Ріжнородностей. Репертуар буде оголошений в найближчих днях.

Український Мол. Театр „Заграва" під арт. пров. В. Блавацького.

ЖУРАВНО:
12. XII. II. ч. Смерть Нерона.
13. XII. Ґолгота.

ХОДОРІВ:
14. XII. **„Камо грядеши?"** I. ч. Вініцій і Лігія.
15. XII. II. ч. Смерть Нерона.

З Ходорова театр загостить до Рогатина.

Великий Театр:

Субота 12. XII. год. 7.30 веч. „Гассан і його золота дорога до Самарканду".

Неділя, 13. XII. год. 3.30 попол. Ціни найнижчі. „Пігмаліон".

Неділя, 13. XII. год. 7.30 веч. „Каваренька".

Понеділок, 14. XII. год. 7.30 веч. „Гассан і його Золота Дорога до Самарканду".

Вівторок, 15. XII. год. 8.15 веч. III. Симфонічний концерт.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чардаш — Токай — Кохання".
АТЛЯНТИК: „У тіні самітної сосни" із Сильв. Сідней.
ВАНДА: „Давид Коперфільд", „Генерал Ченг".
ҐРАЖИНА: „Сеньоріта в масці", „Молочна дорога".
КАСІНО: „Я невинний".
КОПЕРНИК: „Антін Адверз".
КОЛІСЕЙ: „Бастер Кітон у кабінеті" „Мальована наслона".
МАРУСЕНЬКА: „Антін Адверз".
МЕТРО: „Петербурські ночі", „Навіщо працювати" (Флип і Флап).
МІРАЖ: „Любощі" (на осн. Шніцлера).
МУЗА: „Пастер", Пауль Муні.
ПАКС: „Їх екселенція шофер".
ПАЛЯС: „Жайворонок" (на осн. Легара) з Мартою Еґерт.
ПАН: „Вірли на прилоні", „Веселе шаління".
РАЙ: „Малі жіночки".
СВІТ: „Малі жіночки" з Катериною Гепберн.
СТИЛЕВЕ: „Почалося від цілунку", ревія „Ходи на одного".
ТОН: „Генерал Суттер".
УТІХА: „Великий чародій" і ревія.
ХИМЕРА: „Блакитна парада".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Палестина в 1936 р.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Субота, 12. грудня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт, 15.35 Концерт мандоліністів. 19.10 Концерт квартету, 20.10 Лет довкола світа, попурі, спів, музика, 22.50 Форт. рециталь, **Брно** (325,4) 17.40 „Китайський соловейко" східна казка в муз. і співом, **Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, **Прага** (470,2) 11.06 Концерт сальон. квартету, 16.45 Словно-муз. авд. для дітей, **Париж** (1648) 9.30 Симф. концерт, 17.00 Легка музика, 21.45 „Льоренцачо" муз. драма до тексту Мюсета, **Білгород** (437,3) 17.20 Концерт вок. квартету, 20.00 „Паґаніні" оп. Легара, **Берлін** (356,7) 8.20 Музика, 16.00 Веселе пополудне, 19.00 Давні пісні про цісс. **Кеніґсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 14.45 Дрібні твори на скр. і форт., 18.00 Музика, спів, **Будапешт** (549,5) 12.05 Концерт військ. орх., 17.00 Сольо на арфі, 18.45 Мадярські нар. пісні в супр. циг. орх., **Мілано** (368,6) 11.30 Легка музика, 17.15 Танк. музика, 21.00 „Льоенґрін" оп. Ваґнера, **Рим** (420,8) 12.40 Орх. концерт, 20.40 Італ. симф. музика, 22.00 Мельодії, 22.30 Танк. музика.

Неділя, 13. грудня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 13.00 Розр. концерт, 15.40 Камер. музика, 16.30 „Різдво Христове" орат. Баха, 17.35 Варшні мельодії, орх., **Братислава** (298,8) 16.50 „Преціоза" ром. оп. Вебера, **Прага** (470.2) 9.30 Сальон. квартет, 20.45 Галевий концерт, орх., солісти, **Париж** (1648) 16.00 Сп. рециталь, 16.30 Фортепіяни, 16.45 Концерт гавайської орхестри, 18.00 Легка музика, **Білгород** (437,3) 17.00 Нар. музика, 18.15 Танкова музика, **Берлін** (356.7) 10.30 Музика, 22.00 Концерт військової орх., **Кеніґсвустергавзен** (1571) 9.00 Безжурний поранок, 17.10 Концерт бажань, **Мінхен** (405,4)) 9.30 Сучасна фортеп. музика, 10.30 Вок. авдиція, 12.00 Військова орх., 18.00 Веселі образки, 20.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 12.30 Концерт оп. орх., 15.50 Сальон. музика, 19.30 Циг. музика, 21.40 Сальон. квінтет, **Мілано** (368,6) 12.20 Скрипка, фортепіяи, 13.45, 22.30 Орх. концерт, **Рим** (420.8) 13.15 Вес. авд., 17.00 Симф. концерт, 21.00 „Фальстаф" оп. Верді.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Субота, 12. грудня 1936.

6.30 Ранішня авдиція, 6.33 Руханка, 6.50 Музика з гр. пл., 7.15 Ранішній денник, 7.25 Програма на нині, 7.30 Трохи інформацій, 7.35 Легка музика з гр. пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 11.30 Співаймо пісоньки, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт військ. орх., 12.40 Полудневий денник, 12.50 Хліборобська скринька, 14.30 Весела авдиція для дітей: Гіпик купує Мексик, 15.00 Господарські вістки, 15.15 Рекламовий концерт, 15.30 Наша програма, 15.35 Пісні підкрешівського села, гр. пл., 15.50 Гутірка про моди, 16.00 Хвилина Ісаака Альбеница, в гр. пл., 16.15 У 350-ліття смерти кор. Ст. Баторія, 17.00 Концерт солістів, спів, фортепіян, 17.50 Огляд видань, 18.00 Актуальна гутірка, 18.10 Спортові вістки, 18.20 Пісоньки для дітей, в гр. пл., 18.35 Львівський актуальний фейлетон, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Авд.: Співацьким т-вам у закордоні, 19.30 Екзотичні мельодії у вик. орх., 20.30 Поетичні новинки: Лесьмян і Стаф. 20.45 Вечірній денник, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Скр. рециталь Зиґфр. Бріеса в супр. форт., 21.40, 22.30 Танкова музика в вик. орх., 22.00 Гумор.

Неділя, 13. грудня 1936.

8.00 Сигнал часу, 8.03 Хліборобська газетка, 8.18 Музика з гр. пл., 8.25 Багато й дешево, 8.40 Бальон: Шепіт цвітів, гр. пл., 8.45 Програма на нині, 8.50 Ранішній денник, 9.00 У 350-ліття смерти кор. Ст. Баторія, 11.20 Фрагмент свята з нагоди XV. заг. польського тижня катол. молоді; промови, хор, 11.50 Музика з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Розр. концерт, сестри Бурські, пісоньки, гармонійка, орх.; у перерві ок. год. 13.00 Театр. огляд, 14.00 Отворення вистави пропаганди радія, 14.15 Моє звірятко, опов. для дітей, 14.30 Нар. музика в вик. капелі, 15.30 Для села: Лазова піхота, Огляд ринків рільних продуктів, 16.00 Реклям. концерт. 16.15 Мельодії зі звуковиків, гр. пл., 16.30 „Брехун" комедія Ігн. Красіцького (фрагм.). 17.00 Симф. концерт, орх., форт.; у перерві ок. год. 17.55 Актуальна гутірка, 19.00 Найновіша польська повість, 19.15 Мішаний концерт: Ірина Данек фортепіян, **Ром. Прокопович бас (у програмі: Вербицький, арія з оп. „Підгіряни" („Моє поле"), Нат. Вахнянин: арія з оп. „Купало"**, 19.45 Літер. хвилини: Переклади з Г. Гайного, **20.00 Дальша частина мішаного концерту: Я. Лопатинський: Арія з оп. „Еней на мандрівці", арія з оп. „Казка скель"** віфсп. **Ром. Прокопович**, 20.20, 20.35 Спортові вістки, 20.40 Політ. огляд, 20.50 Вечірній денник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Арії та пісні французьких і італійських композиторів у вик. Й. Волінського (тенор) у супр. форт., 22.00 „Сигнали" муз. репортаж, 22.30 Танкова музика з гр. пл.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Купно — продажа: Бельги бельг. 89.88, 89.45, Дол. американські 5.31.50—5.28.50, доляри канад. 5.31 — 5.28, Фльор. гол. 289.50 — 287.80. Франки фр. 24.79 — 24.65, Франки швайцарські 122.25—121.45, Фунти англ. 26.06—25.90, Ґульд. данц. 100.20 — 99.80, Кор. ч. 17.80—17.40, Кор. дан. 116.29—115.45, Кор. норв. 130.88 — 129.90, Кор. шв. 134.33 — 133.35, Ліри італ. 25.20 — 24.70, Марки фінл. 11.50 11.00, Марки нім. 130 — 125, Шил. австр. 95.00—93.00. Марки нім. срібні 140 —135.

Акції.

Банк Польський 106, Вуголь 15.50, Лільпоп 13.75, 13.30, Моджеїв 6.35, 6.25 Островець 25.

Папери.

3 інвест. 1. ем. 66.75, серії 81. 2. ем. 65.50, 5 конв. 51.50, 4 прем дол. 47, 47.25, 7 стаб. 466.50, купон 76.:4.

Заставні листи.

5 прц. Л. З. Б. Г. 51—53, 4 прц. Л. З. БГ 41.50—44 4 прц. ТКЗ. 42—45, 4 і пів прц. ТКЗ. 45—49, 4 прц. БГК. 60—65, 4 і пів прц. БГК. 61—64. 4 і пів прц. Л. З. Бк Гіп. 44—46.

Долярівка 46 — 48, 3 інвест. 1. ем. 65—67, 3 інвест. 2 ем. 65—66.

Звідомлення збіжевого ринку Центросоюзу з дня 11. ц. м.

Ціни за 100 кг. люзом, льоко вагон-станція заладовання:

	льоко ст. заладов:
Пшен. збірна 750 гр/л 5%	21·50—22.00
Жито збір. 694 гр/л. 3%	17·00—17·25
Ячмінь пшш. 621 гр/л. 4%	18·00—18·10
Овес легко залощ. 444	13·25—13·50
Овес не задош. 456	13·75—14.00
Гречка 10%	19·50—20·00
Кукурудза жовта	14·75—15·00
Кукурудза червона	16·00—16·25
Коноп. сімя	32,00—32,10
Сопяшникове сімя	32·50—32,75
Насі виядену 95%	40·00—41·00
Фасоля корона руч. в. з м. 42	53·00—54·00
Фасоля „Різен" руч. виб. з м.	40·00—41·00
Фасоля шмальц. руч. виб. з м.	40·00—41·00
Фасоля шмальц. спец. ручно вибир. з міш.	42·00—46.00
Фасоля краса рафована	25·00—26·00
Фасоля цукр. ручно виб.	31·00—32·00
Конюшина червона	100—105
Конюшина вільна від каняники	115—120
Конюшина вільна від каняники 96 проц. чистоти	120—125

Пшениця, жито та сонящ. сімя виказують легку поправу. Ціни інших продуктів незмінені. Тенденція вдержана.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що від дня 11. грудня п. р. кооперативам платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового бльок. 1 без опакування	3.00 зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	3.00 „
1 кг. масла експорт. включно в експортовим опакуванням	3.05 „
1 л. молока	0.19 „
1 к. яєць	5.30 „

Тенденція на всі артикули слаба.

ПТИЦЯ.

Маслосоюз повідомляє, що в дні 11. XII. п. р. платив своїм доставцям за 1 кг. живої птиці, льоко подвіря птахомисарні „М. С." у Львові, (пл. Більчевського ч. 3) такі ціни:

Індички I. кл., добре умясненi, повногруді	1.15 зол.
Индики I. кл., добре умясненi, повногруді	1.00 „
Курята I. кл. біло й жовтоніжки, без острішок, до ваги 1.60 кг.	1.00 „
Курки I. кл., товсті, без остріг, без вапняку на ногах, щойно від 1.80 кг вгору	0.90 „
Качки товщені I. кл. щойно від 1.80 кг. вгору	1.00 „

Слабших сортів від вище поданих, не приймає.

ОПОВІСТКИ.

Загальні Збори Союзу Українських Професійних Музик у Львові відбудуться в неділю дня 20. грудня п. р. з год. 11. передпол. в Малій салі Муз. Т-ва ім. М. Лисенка вул. Шашкевича 5, в ось-якім порядком: 1. Відкриття, 2. Відчитання протоколу попередніх Загальних Зборів. 3. Звіт уступаючого виділу. 4. Дискусія. 5. Вибір нової Ради. 6. Внески.

3241

КУПНО-ПРОДАЖА

НАЙНОВІШІ капи, бронзи, накидки, меблеві покриття, ціни рекламові тільки у ФРАЯЛІХА, Сикстуська 21. 1–

МАШИНИ писальні залізні, бюрові, машини фабричні, продає Михальський, Львів, Фредра сім. 3136 1–

ВИСОКОГІРСЬКИЙ лікувальний мід першої якости можна набувати в пасіці в Остодорі к. Підлютого у 5 кг-вих пушках в ціні по 3 зол. за 1 кг. Зофія Гавелська і С-ка, Остодір, почта Перегінськ. 3220 1–

НА МИКОЛАЯ І РІЗДВО прегарні дитячі одяги купите у фірмі **„ЛІДІЯ"** за Смольки, напроти кіна Марусенька. — Ціни зрізові. 3215 1–

ХРИСТІЯНСЬКА КОНФЕКЦІЯ для Пань поручає костюми і платі вже від 25 зол. Львів, Ринок 26 у крамниці Евлеон.

РІЖНІ

ВЧУ писати на машинах, перемету, відбиваю, випозичаю машини, Михальська, Фредра сім. 3139 1–

МАКС ГЛЯЗЕРМАН, ритівниче заведення, фабрика каучукових стампілїй і малярня таблиць. Львів, вул. Сикстуська 19, телефон 215-03. 2958 10–

ЧИ ВАШ годинник ходить добре? Якщо ні, дайте направити до **ІВАНА ЗЕЛЬТЕНРАЙХА**, Львів, Марійська пл. 5. Поважно, солідно, дешево. З провінції присилайте почтою. 3032 11–

ЗА 1 ЗОЛ. переробляє капелюхи жіночі і мужеські: **Коперника 26.** подвіря. 3137 1–

РОЗПИЛЯЧІ до кольонських вод виробляє фірма **„ТЕНЧА"**, Львів, Рейтана 2 тел. 225-27. 3174 10–

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛОТИХ тривка ондуляція з 6-місячною гарантією. Сальон чесання пань. Сикстуська 8, вхід через браму. 3246 1–1

ФОРТЕПІЯНИ, фісгармонії, як нові, короткі, гарантовані, дешево продає, купує, міняє Ганак, Пілсудського 21. I. поверх. 3243 1–10

ОГОЛОШЕННЯ.

ПОКРИТТЯ МЕБЛЕВІ, килими, хідники, дивани, церати, лінолеум, коци і фільци в найбільшім виборі. **ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР** Львів, Легіонів 25 (в подвірю) тел. 255-09 3245 1—11

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло", Львів, Ринок 10.